

Research on Educational Sport

Journal homepage: <https://res.ssric.ac.ir>

Original Article

Identifying Opportunities and Challenges of Female Students' Sports

Shirin Zardoshtian¹ , Samaneh Almasi²

1. Associate Professor, Sport Management, Razi University, Kermanshah, Iran

2. PhD in Sports Management, Razi University, Kermanshah, Iran

Received: 02/01/2024, **Revised:** 28/07/2024, **Accepted:** 01/09/2024

* Corresponding Author: Shirin Zardoshtian E-mail: sh.zardoshtian@razi.ac.ir

How to Cite: Zardoshtian, S. and Almasi, S. (2025). Identifying opportunities and challenges of female students' sports. *Research on Educational Sport*, 11(33), 71-100. In Persian.

Extended Abstract

Background and Purpose

Students represent the future leaders and planners of their societies, and as such, the expectations placed upon schools and educational systems are becoming increasingly complex and demanding. In response to these growing societal expectations, countries around the world are striving to improve their educational institutions, aiming to better prepare students for the challenges of the future. Among the many factors that contribute to the holistic development and education of individuals within a community, the promotion of physical activity, the institutionalization of physical education within schools, and the encouragement of student participation in sports stand out as particularly significant (Shahouli Kouhshouri et al., 2021).

Within the national context, student sports and school-based physical education constitute the most established and official organizations within the sports sector. Despite nearly a century having passed since the formal establishment of student sports management, this field continues to face numerous challenges. As a consequence, educational sports in the country have yet to provide a robust foundation for the development of both public and elite sports. The importance of educational sports extends beyond mere physical development; it also plays a vital role in cultivating psychomotor skills and fostering psychological, cultural, and social growth among students (Lawson, 2020). Research has consistently demonstrated that the development of student sports can have a positive influence on the broader development of sports at the community level (Samerly, 2020). Given the multifaceted benefits and functions of educational sports, it is essential to support and expand these activities in every community. Achieving this goal requires a solid body of scientific evidence that elucidates the functions of educational sports across various dimensions and contexts.

Materials and Methods

The present study employed a qualitative research design, utilizing thematic analysis as the primary methodological approach. The statistical population consisted of experts and specialists in the field of girls' sports education within Kermanshah province. This population included individuals such as the head of the Physical Education and Sports Activities Office of the Education Department, the

Copyright: © 2023 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

deputy for physical education and health, responsible experts in physical education, physical education specialists, officials from sports associations, and educational group leaders involved in physical education and sports activities across the province.

Given the qualitative nature of the study and the use of interviews as the primary data collection tool, purposive sampling was employed, complemented by a snowball sampling technique to ensure the inclusion of key informants. Data collection continued until theoretical saturation was achieved, which occurred after conducting thirteen in-depth, semi-structured interviews with participants from the target population. The interview questions were initially broad, focusing on the general opportunities and challenges facing girls' sports in Kermanshah province. As the interviews progressed and new participants were selected, the questions became increasingly specific and detailed, allowing for a comprehensive exploration of the subject matter.

To ensure the validity and reliability of the qualitative research findings, the criteria established by Guba and Lincoln (1989) were rigorously applied. Data analysis was conducted using thematic analysis, which involved three stages of coding: the identification of initial concepts, the development of secondary themes, and the extraction of main themes. This process was facilitated by the use of MAXQDA software version 18, which enabled systematic coding and analysis of the interview transcripts. Importantly, coding and data analysis were carried out concurrently with data collection, allowing for iterative refinement of the research focus and facilitating theoretical sampling throughout the research process.

Findings

The analysis of the thirteen interviews resulted in the identification of 254 initial concepts. After eliminating duplicate concepts and consolidating related or similar meanings, a total of 225 distinct concepts relevant to the opportunities and challenges of sports for schoolgirls in Kermanshah province were retained. These concepts were further organized into 26 sub-themes and three overarching main themes: opportunities, challenges, and solutions.

Within the main theme of opportunities, nine sub-themes were identified. These included extracurricular physical education, the capabilities of human resources, competitive sports activities, the availability and quality of leisure sports facilities, the presence of supportive educational programs, infrastructural and environmental opportunities, social opportunities, the involvement of family and friends, and motivational opportunities. These sub-themes collectively highlight the diverse range of factors that can facilitate the development of sports among schoolgirls in Kermanshah province.

Conversely, the analysis revealed nine sub-themes associated with the challenges facing girls' sports in the region. These challenges encompassed inadequate and insufficient infrastructure and facilities, weaknesses in human resources, deficiencies in talent identification processes, financial and economic constraints, managerial challenges, structural and administrative obstacles, cultural and religious limitations, concerns regarding safety and security, and legal challenges. Together, these sub-themes illustrate the multifaceted barriers that hinder the participation and advancement of schoolgirls in sports activities.

Finally, the study identified eight sub-themes pertaining to strategies for enhancing sports opportunities for schoolgirls in Kermanshah. These strategies included improving infrastructure, fostering a culture that supports girls' sports, implementing organized talent identification programs, developing motivational strategies, strengthening human resources, undertaking structural and

administrative reforms, and ensuring the effective mobilization and utilization of financial resources. These strategies were seen as essential for capitalizing on existing opportunities and addressing the identified challenges.

Discussion

Kermanshah province possesses significant potential for the development of girls' sports, owing in part to its favorable weather and climate conditions. The natural environment is conducive to activities such as walking, hiking, and other outdoor sports, both within urban areas and in nature. By adhering to appropriate safety guidelines, it is possible to create and expand opportunities for students to engage in outdoor sports, thereby utilizing the province's natural resources to promote physical activity among girls.

Social opportunities also play a critical role in the development of girls' sports. Participation in physical activities and sports competitions can strengthen social relationships among girls, fostering a sense of community and belonging. However, financial and economic challenges remain a significant barrier. Insufficient funding for girls' sports programs, inadequate budgets for the construction and maintenance of sports facilities, and the high costs associated with training courses for referees, coaches, students, and teachers have collectively limited the participation of female students in sports.

Infrastructural deficiencies, particularly the lack of adequate facilities, further hinder the development of student sports. The prohibition against using open sports spaces for girls' activities has resulted in unequal opportunities compared to boys. To address these issues, it is essential to prioritize the improvement of sports infrastructure as a key strategy for the nationwide development of girls' student sports, with particular emphasis on Kermanshah province. Increasing the per capita availability of sports spaces and facilities, constructing indoor sports halls with sufficient capacity, and building dedicated facilities for women and girls are all critical steps. The establishment of artificial turf fields in schoolyards can also enhance the usability of school spaces. Furthermore, improving the safety and quality of sports facilities will enable schools to maximize the use of their environments for physical activity.

Conclusion

This study provides a comprehensive overview of the opportunities and challenges associated with female student sports in Kermanshah province. The findings underscore the importance of targeted strategies to improve infrastructure, create a supportive culture for girls' sports, implement organized talent identification, develop motivational initiatives, strengthen human resources, undertake structural and administrative reforms, and effectively utilize and attract financial resources. Policymakers and managers responsible for girls' sports in the education sector can leverage these insights to develop and implement effective programs that capitalize on opportunities while addressing and overcoming challenges.

Keywords: Opportunities, Challenges, Sports, Female Students, Kermanshah

Article Message

This study has systematically presented the opportunities and challenges facing female student sports. It provides actionable strategies for policymakers and managers in the education sector to enhance infrastructure, foster a supportive culture, implement organized talent identification, develop motivational initiatives, strengthen human resources, undertake necessary reforms, and mobilize financial resources to maximize the benefits of girls' sports and address existing obstacles.

شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر

شیرین زردشتیان^۱، سمانه الماسی^۲

۱. دانشیار مدیریت ورزشی، دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

۲. دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه رازی، کرمانشاه و دبیر تربیت بدنی آموزش و پرورش تهران، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۸/۰۷/۱۶، تاریخ اصلاح: ۱۳۹۹/۱۲/۱۲، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۲/۰۹

* Corresponding Author: Shirin Zardoshtian E-mail: sh.zardoshtian@razi.ac.ir

How to Cite: Zardoshtian, S. and Almasi, s. (2025). Identifying opportunities and challenges of female students' sports. *Research on Educational Sport*, 11(33), 71-100. In Persian.

چکیده

هدف پژوهش شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر بود. روش پژوهش حاضر کیفی است. جامعه آماری متخصصین مرتبط با موضوع بودند که از بین این افراد ۱۳ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند و بعد از رسیدن به اشباع نظری به عنوان نمونه انتخاب شدند. تحلیل داده‌ها با استفاده از تحلیل مضمون و نرم‌افزار مکس کیودا نسخه ۱۸ انجام شد. جهت بررسی روایی و پایایی نتایج حاصل از بخش کیفی از معیارهای گوبا و لینکلن (۱۹۸۹) استفاده شد. نتایج نشان داد که فرصت‌ها، چالش‌ها و راهکارهای ورزش دانش‌آموزان دختر دارای ۲۲۷ مفهوم، ۲۶ مضمون فرعی و سه مضمون اصلی شامل فرصت‌ها (۹ آیت)، چالش‌ها (۹ آیت) و راهکارها (۸ آیت) می‌باشد. با توجه به نتایج پژوهش پیشنهاد می‌شود مدیران و معاونان آموزش و پرورش، کارشناسان، دبیران و آموزگاران تربیت بدنی جهت بهبود وضعیت ورزش دانش‌آموزان دختر از نتایج پژوهش جهت رفع چالش‌ها و بکارگیری فرصت‌ها استفاده نمایند.

واژگان کلیدی: فرصت‌ها، چالش، ورزش، دانش‌آموزان دختر، کرمانشاه.

مقدمه

با توجه به اینکه دانش‌آموزان، سفیران آینده مدیریت و برنامه‌ریزی کشورهای خود هستند، درخواست‌های جوامع از مدارس، روز به روز پیچیده‌تر می‌شود. از این رو، همه کشورها در پی بهبود مدارس خود و واکنش بهتر به انتظارات اجتماعی بالاتر هستند. این تعبیر را می‌توان در تغییر نام مدرسه در برخی کشورها به محیطی برای یادگیری مشاهده کرد (آزادمنش و همکاران، ۱۳۹۸). به نظر می‌رسد بتوان ادعان نمود که یکی از مهم‌ترین عوامل رشد و تربیت افراد جامعه، توسعه فعالیت بدنی، نهادینه سازی تربیت‌بدنی در مدارس و توسعه ورزش دانش‌آموزی می‌باشد که می‌تواند واکنشی مناسب به عوامل اجتماعی مدرن باشد (سهولی کوه‌شوری و همکاران، ۱۴۰۰). ورزش تربیتی به عنوان نوعی از ورزش که با آموزش مهارت‌های مختلف ورزشی همراه با رشد سایر ورزش‌ها در بین افراد از نظر کمی و کیفی وجود دارد، نقش مؤثری در رشد مهارت‌های روانی حرکتی ایفا می‌کند. به طور کلی ورزش تربیتی به معنای برگزاری کلاس‌های آموزشی و پرورشی با توجه به یک یا چند رشته ورزشی یا مهارتی است. حضور تاریخی تربیت‌بدنی در برنامه‌های درسی مدارس گویای این حقیقت است که تربیت‌بدنی به عنوان یک فعالیت آموزشی و پرورشی اهمیت یافته است (لاسون^۱، ۲۰۲۰). لذا در این راستا آموزش و پرورش یکی از بزرگترین سازمان‌های اجتماعی- فرهنگی است که از نظر تربیتی، آموزشی و فرهنگی باید جایگاه ویژه‌ای را برای برنامه‌های تربیت حرکتی و ورزش در نظر بگیرد (نورماند و بورجی^۲، ۲۰۲۰). پژوهش‌ها نشان داده که اگر ورزش دانش‌آموزی توسعه یابد می‌تواند توسعه ورزش در سطح جامعه را نیز تحت تأثیر قرار دهد (سامرلی^۳، ۲۰۲۰). بخش مهمی از برنامه آموزشی مدرسه و فرایند تربیت و پرورش کودکان، نوجوانان و جوانان را تربیت‌بدنی و ورزش مدارس شکل می‌دهد. تربیت‌بدنی به عنوان بخشی از تعلیم و تربیت، می‌کوشد با استفاده از فعالیت‌های جسمانی، حرکتی و ورزشی به جریان رشد و پرورش هماهنگ و متوازن کلیه جنبه‌های وجود و برخورداری از سلامتی کامل کمک نماید (پاکدلان و همکاران، ۱۴۰۰). با توجه به اهمیت و کارکرد ورزش تربیتی در ابعاد جسمی و روانی (پائس و آمارال^۴، ۲۰۱۷)، فرهنگی و اجتماعی (هیلز و همکاران^۵، ۲۰۱۵)، گسترش آن در هر جامعه ضروری است. برای انجام این کار، دلایل و شواهد علمی مستدلی در خصوص کارکردها در ابعاد و حوزه‌های مختلف مورد نیاز است. این موضوع نیاز به نقش ورزش تربیتی را در جامعه کاملاً احساس کرده است (روسسکی و همکاران^۶، ۲۰۱۴).

در واقع سرمنشأ قهرمانی‌های بزرگ و توفیق‌های بین‌المللی برخی از کشورها از مدارس آغاز می‌شود. تربیت‌بدنی و ورزش مدارس در آموزش و پرورش نقش مؤثر و سازنده‌ای در توسعه و ترویج ورزش در جامعه دارد (کمالوند و افشاری، ۱۴۰۰). از آنجایی که در سند چشم‌انداز ۲۰۲۵ جامعه ایرانی، جامعه‌ای برخوردار از سلامت معرفی شده است (سند چشم‌انداز ۲۰۲۵) لذا توجه به تربیت‌بدنی و ورزش مدارس در جامعه ماشینی امروز از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. وزارت آموزش و پرورش نیز در مسیر پرشتاب تحول بنیادین نظام تعلیم و تربیت، تربیت‌بدنی و ورزش را به عنوان یک ضرورت تلقی نمود و کوشش می‌نماید دانش‌آموزان را در مسیر قله‌های رفیع سلامت جسمی و روانی سوق دهد (پاداش و همکاران، ۱۴۰۰). ورزش

-
1. Lawson
 2. Normand & Burji
 3. Summerley
 4. Paes & Amaral
 5. Hills et al
 6. Ruseski et al

مدارس متناسب با جمعیت دانش‌آموزی با کمبودهای اصولی مواجه است که مهم‌ترین آن‌ها کمبود معلم ورزش به خصوص در مقاطع ابتدایی است. همچنین ورزش مدارس بیشترین کاستی‌ها را در زمینه‌ی امکانات فیزیکی و اماکن ورزشی در حد نیاز دارد که خود مانع از دستیابی به اهداف مدنظر بوده است (نصیری خوزانی و همکاران، ۱۳۹۹). در این راستا وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) نیز عنوان کردند که در محیط درونی سازمان ابعاد مدیریتی، انسانی، مالی، امکانات و زیر ساخت‌ها و ساختار سیستم آموزش و پرورش و در محیط بیرونی سازمان ضعف در محیط فرهنگی، عدم استفاده از تکنولوژی، محیط اجتماعی ناسالم، عدم وجود قوانین و رکود محیط اقتصادی بر ورزش دانش‌آموزی تاثیر می‌گذارند. محمودی و همکاران (۱۴۰۰) راهکارهایی چون مناسب و کافی بودن زیرساخت‌ها، تسهیلات، زیبایی‌شناختی، امنیت و ایمنی، دسترسی، شایستگی حرفه‌ای و اجتماعی، انگیزش و توانایی رهبری معلمان تربیت‌بدنی را برای توسعه ورزش دانش‌آموزی پیشنهاد داده‌اند. ورزش دانش‌آموزی یک رویکرد کارآمد برای افزایش فعالیت جسمانی دانش‌آموزان از طریق برنامه‌ها، فعالیت‌ها و رویدادهای ورزشی در یک محیط حمایتی با زیر ساخت‌ها و امکانات امن و راحت است (بوکارو و همکاران^۱، ۲۰۱۲). امروزه دیگر در مجامع سیاسی، رسانه‌ها و محیط‌های علمی و مطالعات انجام گرفته در زمینه ورزش دانش‌آموزی، در مورد پتانسیل ورزش مدارس برای حل مشکلات متعدد اجتماعی، روانشناختی و آموزشی دانش‌آموزان تردیدی وجود ندارد، به طوری که ورزش می‌تواند به کودکان کمک کند تا پیشرفت‌های تحصیلی، سلامتی، رفتار مثبت و نظم و انضباط را بهبود بخشند، همچنین فرصت اجتماعی‌شدن و یادگیری مهارت‌های جدید را داشته باشند. سیاست‌های ورزشی باید ترکیبی از اهداف جسمانی، عاطفی، اجتماعی و فعالیت‌های شناختی به منظور سرگرمی یا رقابت در خلال اوقات فراغت باشد (پات و همکاران^۲، ۲۰۱۴).

در زمینه‌ی ورزش دانش‌آموزی تحقیقات متعددی در داخل و خارج از کشور انجام شده است. در این راستا شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود با عنوان شناسایی شگفتی‌سازها و پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزش تربیتی ایران، ۱۷ پیشران شامل (تغییردیدگاه جامعه به ورزش، استفاده از واقعیت مجازی در آموزش ورزش، تأمین معیشت آموزش دهندگان، غیرباز ژئوپولوتیکی و راهبردهای بین‌المللی و ...) شناسایی کردند این پیشران‌ها در ۵ دسته اجتماعی، فناوری، زیست‌محیطی، اقتصادی و سیاسی دسته‌بندی شدند. همچنین قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰) در طراحی الگوی راهبردی توسعه ورزش دانش‌آموزی، نیروی انسانی، منابع مالی، فضا و تجهیزات، اجرای درس و فوق‌برنامه تربیت‌بدنی به‌عنوان عوامل علی، عوامل مدیریتی، فرهنگی-اجتماعی، رسانه و فناوری، علمی-ورزشی به‌عنوان شرایط زمینه‌ای و عوامل مالی، سیاسی، اقتصادی و اداری به‌عنوان شرایط مداخله‌گر و در حوزه‌های مختلف (توسعه ساختاری، اقدامات مدیریتی، توسعه نیروی انسانی، توسعه درآمدی، توسعه فضا و تجهیزات، توسعه فرهنگی و توسعه برنامه‌های فوق‌برنامه) راهبردهای توسعه‌ی ورزش دانش‌آموزی را شناسایی کردند. همچنین نشان دادند که توسعه‌ی ورزش دانش‌آموزی، پیامدهای تربیتی اعتقادی، عبادی و اخلاقی، تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، علمی و فناوری، اجتماعی، تربیت زیستی و بدنی، زیبایی‌شناختی و هنری را به دنبال خواهد داشت. از طرفی پاداش و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی تحت عنوان شناسایی عدم قطعیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در افق ۲۰۲۵ عنوان کردند ۲۱ عامل مؤثر بر تربیت‌بدنی و ورزش دانش‌آموزی در هفت بعد مدیریتی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، تکنولوژی، محیطی و قانونی می‌باشند. در ادامه روابط بین عوامل با ساخت ماتریس و رسم نقشه هندسی تأثیر مستقیم و غیرمستقیم توصیف شد. در نهایت گروه‌های عوامل شناسایی و عدم قطعیت‌ها استخراج شد که شامل «نگرش دولت‌مردان به

1. Bocarro et al

2. Pot et al

تربیت بدنی و ورزش»، «اسناد بالادستی»، «کیفیت منابع انسانی»، «سهم ورزش در سبد هزینه خانوار»، «تعاملات بین‌دستگاهی و بین‌سازمانی» می‌باشد. همچنین محمودی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی به بررسی تأثیر عوامل کالبدی بر توسعه ورزش دانش‌آموزی با نقش میانجی سرمایه انسانی پرداختند. بر اساس نتایج مشخص شد که عوامل کالبدی و سرمایه انسانی بر توسعه ورزش دانش‌آموزی اثر مثبت معناداری داشتند، همچنین عوامل کالبدی بر سرمایه انسانی اثر مثبت معناداری داشتند. به علاوه مشاهده شد که سرمایه انسانی در ارتباط بین عوامل کالبدی و توسعه ورزش دانش‌آموزی نقش میانجی دارد. نتایج این پژوهش بر لزوم تقویت شاخص‌هایی از قبیل مناسب و کافی بودن زیرساخت‌ها، تسهیلات، زیبایی‌شناختی، امنیت و ایمنی، دسترسی، شایستگی حرفه‌ای و اجتماعی، انگیزش و توانایی رهبری معلمان تربیت بدنی در جهت دستیابی به اهداف توسعه ورزش دانش‌آموزی به‌ویژه بعد روانی و مهارتی تأکید دارد. از دیگر سو میرزایی کالار و همکاران (۱۳۹۹) در طراحی مدل ساختاری توسعه ورزش دانش‌آموزی نشان دادند که عوامل استراتژی‌ها، فرایندها و مسیرها دارای اثر مستقیم و معنی‌داری بر پیامدهای توسعه می‌باشند و عامل ذینفعان نیز از طریق استراتژی‌ها بر پیامدهای توسعه اثر دارد. بر اساس نتایج پژوهش می‌توان بیان کرد که توسعه ورزش دانش‌آموزی فرآیندی پویا است و برای تحقق آن و حصول پیامدهای توسعه، ذینفعان، استراتژی‌ها، فرایندها و مسیرهای توسعه ورزش با هم عمل می‌کنند. از اینرو سیاست‌گذاران و برنامه‌ریزان باید به هنگام تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های توسعه ورزش دانش‌آموزی به ذینفعان، استراتژی‌ها، فرایندها و مسیرهای توسعه ورزش توجه کنند و آن‌ها را مد نظر قرار دهند و مشکل گشا (۱۴۰۲) نیز در پژوهشی با عنوان مروری بر چالش‌ها و چشم‌اندازهای مشارکت ورزشی بانوان با رویکرد بازاریابی اجتماعی عنوان کرد بررسی متون و ادبیات موجود نشان می‌دهد با وجود سیر فزاینده حضور زنان در عرصه‌های اجتماعی، مشارکت و حضور آنان در فعالیت‌های ورزشی محدود است. با توجه به نقش محوری ورزش در سلامت زنان به عنوان مادران جامعه و به تبع آن سلامت فرزندان، موضوع مشارکت ورزشی زنان باید به طور جدی مورد توجه قرار گیرد. ترویج فواید چندگانه ورزش، اصلاح نگرش و باور اجتماعی زنان با تمرکز بر اثربخشی فعالیت‌های ترویجی و آموزشی، توسعه اماکن و فضاهای مناسب ورزش همگانی زنان، هماهنگی بین بخشی و راهبری ورزش همگانی زنان از اقدامات موثر در این زمینه است.

در تحقیقات خارجی توپراک و همکاران^۱ (۲۰۲۱) بیان کردند در مورد چالش‌ها و بازیابی عملکرد آن‌ها در کشور ترکیه، نتایج تحلیل محتوا نشان داد که دوره‌های تربیت بدنی و ورزش عمدتاً کم ارزش تلقی می‌شوند و تا حد زیادی محدودیت‌های مالی، سیستمی و اداری مانع توسعه فرهنگ ورزشی قوی می‌شود. این مطالعه همچنین به درخواست فوری برای تدوین مقررات و سیاست‌های سیستمی و تقویت بیشتر امکانات اشاره می‌کند. همچنین ایسلام و همکاران^۲ (۲۰۲۰) پژوهشی را تحت عنوان تأثیر محدودیت‌های مذهبی و فرهنگی بر مشارکت ورزشی انجام دادند و نشان دادند که محدودیت‌های مذهبی و فرهنگی بر مشارکت دانش‌آموزان در مدارس متوسطه، پاکستان تأثیر می‌گذارد. همچنین مشخص گردید که تفاوت معنی‌داری بین نظرات پاسخگویان زن و مرد در مورد تأثیر محدودیت‌های مذهبی و فرهنگی بر مشارکت ورزشی دانش‌آموزان وجود ندارد. آیوگی و همکاران^۳ (۲۰۲۰) نیز در پژوهشی به بررسی کیفی عوامل تأثیرگذار بر انگیزه دانش‌آموزان برای شرکت در ورزش‌های فوق برنامه مدارس در ژاپن، پرداختند. عوامل شناسایی شده شامل عوامل داخلی/ درون فردی شامل: جذابیت

1. Toprak et al
2. Islam et al
3. Aoyagi et al

ورزش‌ها، احساس مسئولیت و تداوم روحیه چالش، احساس پیشرفت و شرایط جسمی بود. عوامل خارجی شامل: جو تیمی، تشویق و حمایت همسالان، سیاست و محتوای مربیگری، محتوای تمرین، حوادث در زندگی مدرسه و آب و هوا بودند. همچنین دیسکروچ و همکاران^۱ (۲۰۱۹) مطالعه‌ای را با محوریت الگوهای مشارکت ورزشی در سطح دبیرستان انجام دادند. نتایج حاصل از رگرسیون لجستیک نشان داد بین جنسیت، مشارکت والدین، دوستان، درآمد و پرداختن به ورزش ارتباط وجود دارد. در این بین مشارکت والدین و درآمد خانواده به صورت قابل توجهی در مشارکت ورزشی افراد نقش داشت. ژوو و وانگ^۲ (۲۰۱۹) نیز در پژوهشی به بررسی عوامل موثر در ارتباط فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان در تربیت‌بدنی دبیرستان از طریق مرور در ادبیات پرداختند. نتایج نشان داد جنسیت (پسران)، قومیت (سفید)، جنسیت طبقاتی (فقط پسران)، فعالیت‌های تربیت‌بدنی (بازی‌های تیمی)، محل درس (خارج از منزل)، باورهای انتظار، ارزش‌های وظیفه ذهنی و لذت به طور مداوم و مثبت با فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان ارتباط داشتند. متغیرهای دیگر، یعنی جنسیت طبقاتی (فقط دختران)، فعالیت‌های تربیت‌بدنی (فعالیت‌های حرکتی) و زمینه درس (دانش)، به طور مداوم و منفی با فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان مرتبط بودند. در واقع باید بیان داشت مدرسه، یک کانال مهم برای افزایش فعالیت در دوران کودکی و نوجوانی است. در مدرسه وضعیت جسمی و روحی دانش‌آموزان به روشی سالم توسعه می‌یابد (آکسپای و همکاران^۳، ۲۰۱۹). پژوهش‌ها نشان می‌دهد که ارتقاء فعالیت بدنی مبتنی بر مدرسه در کودکان و نوجوانان، باعث ایجاد افزایش قابل توجهی در اثربخشی ذهن (ون دکوپ و همکاران^۴، ۲۰۱۹)؛ رشد و شناسایی نخبگان در دو حیطه ورزش و تحصیل (کارهوس^۵، ۲۰۱۹)، گسترش مؤلفه‌های سلامت ذهنی و به خصوص مؤلفه‌های بهزیستی رشد (متقی شهری و همکاران، ۱۳۹۸)، رفع خستگی عصبی و یادگیری دانش فرهنگی (ژی^۶، ۲۰۱۲) و ظرفیت سازی مبتنی بر ورزش برای جوانان در جامعه (جونز و همکاران^۷، ۲۰۱۹) می‌گردد. همچنین، شرکت در ورزش در دوران کودکی، سلامت روان را در بزرگسالی پیش‌بینی می‌کند (دور و همکاران^۸، ۲۰۱۹). طبق تحقیقات انجام شده در داخل و خارج کشور، با توجه به اهمیت ورزش دانش‌آموزان باید عنوان کرد که شرایط برنامه‌های ورزشی دانش‌آموزان از نظر جنسیتی یکسان نیست و دانش‌آموزان دختر با محدودیت‌های متعددی روبرو هستند. لذا ضرورت دارد به چالش‌ها، فرصت‌های مرتبط با ورزش دانش‌آموزان دختر به صورت ویژه مورد مطالعه قرار گیرد و راهکارهای موثر در این خصوص ارائه گردد. نتایج و خروجی این مطالعات می‌تواند ابزار مناسبی جهت تصمیم‌گیری مدیران و معاونان آموزش و پرورش، کارشناسان تربیت‌بدنی، مدیران مدارس، دبیران و آموزگاران تربیت‌بدنی برای حل مشکلات و توسعه ورزش دانش‌آموزی دختران باشد. ورزش دانش‌آموزی برای توسعه و پیشرفت با مشکلات و چالش‌های جدی در جنبه‌های گوناگون مواجه است که این مشکلات در ورزش دانش‌آموزی دختران به دلیل شرایط و محدودیت‌های جنسیتی و مذهبی در کشور از شدت بیشتری برخوردار است. طبق نتایج تحقیقات پیشین که بیشتر بیان شد ورزش دانش‌آموزی دختران چه در سطح کلان و چه در سطح خرد با چالش‌های زیادی همچون کمبود سالن و تجهیزات، کمبود نیروی انسانی متخصص، کمبود

1. Desroches et al

2. Zhou & Wang

3. Acciai et al

4. Van de Kop et al

5. Kårhus

6. Zhe

7. Jones et al

8. Doré

بودجه، بی‌توجهی مسئولین، مشکلات فرهنگی جامعه و خانواده‌ها و نیز نامناسب بودن فضای مدرسه و سخت بودن پرداختن به ورزش با رعایت حجاب در فضای مدرسه مواجه می‌باشد که سبب بروز مشکلات زیادی برای دختران در پرداختن به ورزش می‌شوند، با توجه به موارد ذکر شده، جهت رفع چالش‌های ورزش دانش‌آموزی نیاز به شناسایی این چالش‌ها به صورت تخصصی و نیز شناسایی راهکارها و فرصت‌های موجود در بدنه ورزش دانش‌آموزی دختران می‌باشد تا با استفاده از فرصت‌های موجود و برنامه‌ریزی برای به انجام رسیدن راهکارهای ارائه شده شاهد رشد و توسعه ورزش دانش‌آموزی دختران باشیم. لذا این پژوهش در پی پاسخگویی به این سؤالات است که فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر کدامند؟ و راهکارهای بهبود وضعیت ورزش دانش‌آموزی دختران شامل چه مواردی است؟

روش‌شناسی پژوهش

روش پژوهش حاضر از نوع کیفی است. در این پژوهش از روش تحلیل مضمون استفاده شد. مضمون یا تم، مبین اطلاعات مهمی درباره داده‌ها و سؤالات تحقیق است و تا حدی، معنی و مفهوم الگوی موجود در مجموعه‌ای از داده‌ها را نشان می‌دهد (برون و کلارک^۱، ۲۰۰۶). به طور کلی، مضمون، ویژگی تکراری و متمایزی در متن است که به نظر پژوهشگر، نشان دهنده درک و تجربه خاصی در رابطه با سؤالات تحقیق است (کینگ و همکاران^۲، ۲۰۱۸).

جامعه آماری این پژوهش افراد متخصص در حوزه ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه شامل کلیه رئیس، معاون، کارشناسان مسئول، کارشناسان، مسئولین انجمن‌های ورزشی و سرگروه‌های آموزشی تربیت‌بدنی و فعالیت‌های ورزشی آموزش و پرورش در استان کرمانشاه بودند. با توجه به استفاده از مصاحبه برای گردآوری داده‌ها، نمونه‌گیری به صورت هدفمند و نحوه گزینش نمونه در تکنیک نمونه‌گیری هدفمند از نوع گلوله‌برفی بود. اساس انتخاب نمونه این بود که افراد منتخب بتوانند به شکل‌گیری نظریه و تکرارپذیری یافته‌ها کمک کنند. تکرارپذیری در دو بُعد مدنظر قرار گرفت: ۱. تکرارپذیری لغوی که در آن تولید نتایج مشابه با انتخاب موردهای مشابه هدف بود؛ ۲. تکرارپذیری نظری که در آن تولید نتایج متضاد از طریق انتخاب موردهایی در قطب‌های مخالف هدف بود (کوربین و استراوس^۳، ۱۹۹۰). نمونه‌گیری پژوهش تا رسیدن به حد کفایت و اشباع نظری ادامه پیدا کرد. اشباع خصوصیتی است که ارتباط نزدیک با حجم نمونه دارد و بدین معناست که با ادامه جمع‌آوری داده‌ها، داده‌های جدید تکرار داده‌های قبلی باشد و اطلاعات جدیدی حاصل نگردد؛ بنابراین، تکرار نکات برجسته نشانه کفایت حجم نمونه است (هالت و تاممینن^۴، ۲۰۱۰). پس از انجام ۱۳ مصاحبه داده‌های پژوهش به اشباع نظری رسیدند. لذا بر این اساس ۱۳ نفر از جامعه آماری در پژوهش مشارکت داشتند.

جمع‌آوری داده‌ها

جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از مصاحبه عمیق نیمه ساختار یافته با خبرگان صورت گرفت. به منظور انجام مصاحبه، سؤالات کلی پژوهش در زمینه فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه طرح شد که با توجه به روند مصاحبه‌ها و انتخاب موردهای جدید، سؤالات به صورت جزئی‌تر و دقیق‌تر مطرح گردید. پیش از انجام مصاحبه، از طریق تماس تلفنی هماهنگی‌های لازم با مصاحبه‌شونده‌ها انجام گردید تا زمان مناسبی برای این کار انتخاب شود. در زمان

1. Braun & Clarke
2. King et al
3. Corbin & Strauss
4. Holt & Tamminen

مصاحبه، صحبت‌های افراد با اجازه قبلی به صورت کامل یادداشت گردید. هر مصاحبه به فراخور میزان جذابیت و اطلاع مصاحبه‌شونده از موضوع، بین ۳۰ تا ۹۰ دقیقه به طول انجامید.

پایایی و روایی تحقیق

برای بررسی روایی و پایایی نتایج حاصل از بخش کیفی تحقیق از معیارهای گوبا و لینکلن^۱ (۱۹۸۹) استفاده گردید که شامل اعتبار، انتقال، قابلیت اعتماد و تأییدپذیری بودند استفاده شد. اعتبار: برای دستیابی به این معیار، در پژوهش حاضر از روش‌های زیر استفاده شد: الف، ارزیابی چندجانبه: در فرایند جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات و انتخاب نمونه پژوهش برای مصاحبه و طراحی سوالات مصاحبه از منابع و جنبه‌های گوناگونی استفاده شده است. ب، ارزیابی شرکت‌کنندگان از پژوهش: متن مصاحبه و کدهای استخراج‌شده برای مشارکت‌کنندگان در مصاحبه ارسال و نقطه نظرات آنها اعمال شد. انتقال‌پذیری: در پژوهش حاضر، به‌منظور دستیابی به این معیار از روش‌های زیر استفاده شد: الف، مستندسازی: تمام مراحل پژوهش برای استفاده احتمالی محققان دیگر به صورت مکتوب مستندسازی شد. ب، گزارش شرایط زمینه‌ای: شرایط جمعیت‌شناختی مصاحبه‌شوندگان به صورت تفصیلی ارائه شد. قابلیت اعتماد: در پژوهش حاضر دستیابی به این معیار از طریق روش زیر انجام گرفت: الف، استفاده از دوکدگذار: بدین منظور از یکی از متخصصان حوزه مدیریت ورزشی در فرایند کدگذاری در پژوهش کمک گرفته شد. به صورت تصادفی دو مصاحبه انتخاب شد و پس از آموزش‌های لازم کدگذاری توسط ایشان انجام گرفت. در هر یک از مصاحبه‌ها کدهایی که از نظر دو نفر مشابه بودند، با عنوان توافق و کدهای غیرمشابه با عنوان عدم توافق مشخص شدند و درصد توافق بین دو کدگذار با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد و نتایج آن در قالب جدول (۲) ارائه شد.

$$\text{درصد} = \frac{2 \times \text{تعداد توافقات}}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100$$

جدول ۱- نتایج بررسی پایایی بین دو کدگذار

Table 1- The results of the reliability check between two coders

کد مصاحبه	کل کدها	توافقات	عدم توافقات	درصد پایایی
Interview code	Total codes	Agreements	Disagreements	Percentage of reliability
3	13	6	1	0.923
8	10	4	2	0.80
مجموع	23	10	3	0.869

همان‌طور که داده‌های جدول نشان می‌دهد، پایایی کل بین دو کدگذار برابر با ۸۶ درصد است. با توجه به این که پایایی بیش از ۶۰ درصد است قابلیت اعتماد کدگذاری‌ها تأیید شد. تأییدپذیری: بدین منظور در پژوهش حاضر از روش‌های زیر استفاده شد: الف، ارزیابی متخصصان خارج از فرایند پژوهش: نتایج این پژوهش در اختیار چند تن از اساتید مدیریت ورزشی خارج از فرایند پژوهش قرار گرفت. پس از مطالعه و بازبینی ایشان نظرات آنها اخذ شد. ب، تشریح فرایند پژوهش: در متن حاضر مراحل پژوهش اعم از جمع‌آوری داده‌ها، تحلیل و شکل‌گیری درون‌مایه‌ها برای مخاطبان و خوانندگان تشریح شده است.

تجزیه و تحلیل داده‌ها

1. Guba & Lincoln

تحلیل داده‌ها با استفاده از روش تحلیل مضمون و با استفاده از سه مرحله کدگذاری شناسایی مفاهیم، مضامین فرعی و مضامین اصلی انجام شد. این مراحل کدگذاری با به کارگیری نرم‌افزار مکس کیودا^۱ نسخه ۱۸ انجام شد. کدگذاری و تحلیل داده‌ها همزمان با گردآوری آن‌ها انجام شد، تا در فرآیند پژوهش به نمونه‌گیری نظری کمک کند.

یافته‌های پژوهش

در ضمن شناسایی مفاهیم، داده‌ها به بخش‌های مجزا خرد شدند و برای به دست آوردن مشابهت‌ها و تفاوت‌ها، با دقت بررسی شدند و پرسش‌هایی درباره پدیده‌ها که داده‌ها حاکی از آنند، مطرح شدند. تحلیل ۱۳ مصاحبه انجام شده منجر به شناسایی ۲۵۴ مفهوم شد که در ادامه با اصلاح، حذف مفاهیم تکراری و ترکیب و ادغام مفاهیم هم معنی و مشابه در نهایت در شناسایی مفاهیم ۲۲۷ مفهوم در ارتباط با فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه شناسایی گردید. در جدول ۲ نمونه‌ای از شناسایی مفاهیم آورده شده است.

جدول ۲- شناسایی مفاهیم فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 2- identifying the Concepts of Opportunities and Challenges of Female Students' Sports in Kermanshah Province

مفاهیم Concepts												
مصاحبه‌ها Interviews												
P13	P12	P11	P10	P9	P8	P7	P6	P5	P4	P3	P2	P1
1	1			1		1						
1		1				1			1			1
1			1			1		1		1	1	1

با استناد به نتایج گزارش شده مضامین فرعی فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه شامل ۲۶ مضمون فرعی و ۳ مضمون اصلی شامل فرصت‌ها، چالش‌ها و راهکارها می‌باشد که در جداول ۳، ۴ و ۵ گزارش شده است.

جدول ۳- مضامین فرعی فرصت‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 3- Sub-themes of Sports Opportunities for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
فوق برنامه تربیت بدنی	وجود کانون‌های ورزشی در مدارس برگزاری طرح شهید خرازی برگزاری همایش‌های پیاده روی و کوهنوردی برای دانش‌آموزان مدارس اجرای نرمش صبحگاهی در اکثر مدارس

قابلیت‌های نیروی انسانی

استفاده از دبیران تخصصی در مقطع متوسطه دختران

جدول ۳- مضامین فرعی فرصت‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 3- Sub-themes of Sports Opportunities for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
	دارا بودن کارت مربیگری معلمان در رشته‌های مختلف ورزشی دارا بودن کارت داوری معلمان در رشته‌های مختلف ورزشی مدارک بالای علمی معلمان و دبیران تربیت‌بدنی دختران فعالیت مربیان مجرب در سالن‌های ورزشی وجود نیروهای متخصص در آموزش و پرورش در حوزه بانوان جذب تعداد زیادی معلم خانم در سال‌های اخیر برگزاری کلاس‌های داوری برای دانش‌آموزان اجرای طرح سیاح (شنا) وجود کانون‌های ورزشی در مدارس برگزاری رایگان کلاس داوری و مربیگری برخی رشته‌ها برای بانوان توسط هیئت‌های ورزشی وجود هنرستان تربیت‌بدنی در استان آموزش تخصصی رشته‌های ورزشی در پایه‌های مختلف تحصیلی در مدارس فعالیت رشته‌های متنوع ورزشی بانوان در استان
برنامه‌های آموزشی	وجود حیاط و زنگ ورزش در مدارس وجود سالن‌های ورزشی در درون مدرسه وجود سالن‌های ورزشی با مالکیت آموزش و پرورش تایم اختصاصی ورزش مدارس در سالن‌های ورزشی وجود سالن ژیمناستیک و رزمی در اکثر مناطق استان برای استفاده دانش‌آموزان دختر وجود مسیرهای مناسب برای کوهپیمایی وجود امکانات ورزشی در پارک‌ها فعالیت سالن‌های ورزشی خصوصی شرایط اقلیمی مناسب استان برای ورزش اختصاص ساعات برابر با پسران به بانوان در سالن‌های آموزش و پرورش احداث استخرهای با هدف تقویت ورزش دانش‌آموزی
فرصت‌های زیرساختی و محیطی	تقویت روابط اجتماعی در دختران با پرداختن به ورزش و شرکت در مسابقات تقویت اعتماد به نفس در دختران با پرداختن به ورزش و حضور در مسابقات و اردوها استفاده از دانش‌آموزان در نهضت داوطلبی ورزشی تخلیه هیجانات در مراکز و سالن‌های ورزشی بالارفتن حس همکاری و مشارکت در دختران با پرداختن به ورزش پرداختن به ورزش‌های گروهی و تیمی در مدارس بهبود وجهه در اجتماع با پرداختن به ورزش
فرصت‌های اجتماعی	امکان پرداختن به ورزش مادران و دختران در کنار هم در طرح شهید خرازی برگزاری همایش پیاده روی با خانواده تشکیل کانون مادر و دختر در مدارس ابتدایی
مشارکت خانواده و دوستان	

جدول ۳- مضامین فرعی فرصت‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 3- Sub-themes of Sports Opportunities for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
فرصت‌های انگیزشی	تخفیف شهریه سالن‌های آموزش و پرورش برای دانش‌آموزان تقدیر از دانش‌آموزان برتر مسابقات در حضور دانش‌آموزان ارسال نتایج مسابقات و دانش‌آموزان قهرمان در گروه‌های مجازی مدارس تهیه البسه برای تمامی تیم‌ها در مسابقات کشوری به صورت رایگان فرصت حضور در تیم‌های منتخب ورزشی برای دانش‌آموزان اهدا جوایز به افراد و تیم‌های برتر در مسابقات استعدادیابی ورزشکاران دختر در مسابقات ورزش دانش‌آموزی اهدای وسایل ورزشی و کمک آموزشی به مدارس رسیدن به تناسب اندام با پرداختن به ورزش رایگان بودن سالن برای تمرین مسابقات کشوری
فعالیت‌های ورزش قهرمانی	برگزاری المپیادهای درون مدرسه ای اعزام دختران به مسابقات استانی و کشوری ورزشی برگزاری مسابقات ورزش دانش‌آموزی دختران در سطح ناحیه ها و شهرستان ها برگزاری جشنواره‌های ورزشی (خوارزمی) برگزاری مسابقات ورزشی در رشته‌های مختلف توسط هیئت‌های ورزشی استعدادیابی هیئت‌های ورزشی در مدارس پتانسیل قوی ورزشی، استعدادها و پیشینه ورزشکاران استان
امکانات و اقدامات ورزش تفریحی	احداث پارک بانوان در شهر کرمانشاه وجود مسیر دوچرخه سواری در بلوار طاق بستان برگزاری مسابقات تفریحی در مدارس برگزاری جشنواره‌های ورزشی از سوی هیئت ورزش‌های همگانی امکان انجام ورزش در برخی پارک ها

جدول ۴- مضامین فرعی چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 4- Sub-themes of Sports Challenges for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
چالش‌های نیروی انسانی	استفاده از دبیران غیرتخصصی در مقطع ابتدایی کمبود نیروی متخصص تربیت‌بدنی درمقاطع ابتدایی به روز نبودن اطلاعات تخصصی برخی از دبیران و معلمان کمبود معلمان و دبیران مجرب و توانمند در مناطق دور افتاده عدم برگزاری کلاس‌های داوری در بعضی از رشته‌های مورد نیاز برای معلمان و دبیران عدم برگزاری کلاس‌های مربیگری در بعضی از رشته‌های مورد نیاز برای معلمان و دبیران بی انگیزه بودن بعضی از معلمان تربیت‌بدنی محدود بودن مربیان تخصصی در بعضی از رشته‌های ورزشی

جدول ۴- مضامین فرعی چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 4- Sub-themes of Sports Challenges for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
استعدادیابی نامناسب	عدم هماهنگی بین ساعات کانون‌های ورزشی استعدادیابی و تایم مدرسه دانش‌آموزان عدم حمایت از استعدادهای شناسایی شده عدم پیگیری خانواده‌ها و آموزش و پرورش در مسیر استعدادیابی دختران استعدادیابی مقطعی و تنها در رشته‌های خاصی در مدارس دختران استعدادیابی در مدارس خاص و عدم شناسایی استعدادها در مناطق کم برخوردار مشکل مالی در پیشرفت استعدادها عدم وجود پایگاه استعدادیابی در آموزش و پرورش تمرکز بر شناسایی استعدادها در مسابقات نواحی و شهرستان‌ها وجود رانت و عدم نظارت بر اجرای عدالت در استعدادیابی دختران عدم آموزش‌های لازم به معلمان و دبیران جهت استعدادیابی دختران شناسایی ضعیف استعدادها به دلیل ساعت محدود زنگ ورزش
چالش‌های مالی و اقتصادی	بودجه کم ورزش دانش‌آموزی دختران بودجه ناکافی عمرانی جهت ساخت و تجهیز سالن‌های ورزشی هزینه‌های بالای کلاس‌های داوری و مربیگری برای دانش‌آموزان و معلمان مشکلات اقتصادی خانواده‌ها برای حضور دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی بودجه کم مدارس جهت اعزام دانش‌آموزان دختر به مسابقات ورزشی هزینه بالای اردوها و مسابقات برای خانواده برخی دختران ورزشکار اختصاص بودجه تربیت‌بدنی به سایر هزینه‌های مدرسه تورم بالاتر و وضعیت ضعیف‌تر مالی خانواده‌ها نسبت به سایر استان‌ها گران بودن تجهیزات و اماکن لازم نبود اسپانسر در ورزش دختران و بانوان عدم تخصیص سرانه ورزش به مدارس عدم اجرای طرح‌های مناسب برای دختران به علت عدم بودجه بالا بودن هزینه‌های جانبی ورزش (هزینه رفت و آمد، هزینه لباس ورزشی) عدم حمایت خیرین یا نهادهای خیر از ورزش دانش‌آموزی دختران
محدودیت‌های فرهنگی و مذهبی	عدم حمایت و همراهی خانواده‌ها از ورزش دانش‌آموزان دختر محدودیت خانوادگی بسیاری از دانش‌آموزان دختر در استفاده از تایم‌های تمرینی شب مشکلات محدودیت پوشش دختران در ورزش دیدگاه منفی سنتی خانواده‌ها در ارتباط با ورزش دختران عدم فرهنگ سازی مناسب در ارتباط با ورزش دختران در استان فرهنگ پایین بعضی از خانواده‌ها در بحث ورزش دختران پوشش ندادن ورزش و افتخارات دختران در رسانه‌های استان پایین بودن فرهنگ سلامت در خانواده‌های دانش‌آموزان پسرسالاری و عدم توجه به ورزش دختران در خانواده‌ها عدم رواج بعضی از رشته‌های ورزشی برای دختران
چالش‌های مدیریتی	عدم هماهنگی به منظور تدوین برنامه مناسب استفاده دختران از اماکن ورزشی

جدول ۴- مضامین فرعی چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 4- Sub-themes of Sports Challenges for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
	عدم بکارگیری نیروی متخصص تربیت‌بدنی در سطوح بالای مدیریتی توجه ناکافی به ورزش و تربیت‌بدنی دختران در سطح کلان مدیریتی آموزش و پرورش به روز نبودن اطلاعات و علم مدیران ورزشی در بعضی از مناطق توجه پایین و کم اهمیت بودن ورزش و تربیت‌بدنی در مقایسه با دیگر دروس برای مدیران مدارس عدم تخصص و نداشتن تجربه ورزشی در مدیران ثابت بودن و عدم تحول در کادر مدیریتی ورزش دختران در ادارات اجرای ناقص طرح‌ها در سطح مدارس دخترانه همانند طرح کوچ، سواد حرکتی و پاک پایین بودن اراده مدیران در اجرای درست تربیت‌بدنی در مدارس تمرکز مدیران بر ورزش پسران کادر مدیریتی آقا در تربیت‌بدنی اکثر مناطق و شهرستان‌ها کمبود انگیزه در نیروهای کارآمد بی اهمیت بودن مسابقات ورزشی دختران برای مدیران مدارس حساسیت مدیران مدارس با اعزام دانش‌آموزان دختر به مسابقات عدم توجه کافی مسئولین به ورزش دانش‌آموزی دختران عدم شناخت مشکلات ورزش دختران در بین مدیران
چالش‌های ساختاری و اداری	ضعف جایگاه سازمانی ورزش در ادارات آموزش و پرورش عدم وجود و حضور نیروی متخصص در تربیت‌بدنی بعضی از ادارات همزمانی اغلب مسابقات با امتحانات درسی مدارس تصدی گری افرادی خاص بر معاونت و کارشناسی تربیت‌بدنی مدارس ضعف در امور اداری ورزش به علت رابطه مداری وجود افراد غیر ورزشی در بعضی از ادارات نگاه سنتی به ورزش دختران در مدیریت‌های آموزش و پرورش
چالش‌های ساختاری و اداری	توزیع نامناسب منابع انسانی در بعضی از مناطق عدم تناسب تقاضای استخدام با بازنشستگی معلمان ورزش تعداد زیاد دانش‌آموزان در کلاس‌ها کم بودن ساعات زنگ ورزش در مدارس عدم استفاده از قهرمانان در ساختار آموزش و پرورش نبود برنامه‌ریزی مدون جهت انجام امور مدیریت طولانی مدت و عدم تغییر مدیران ورزشی آموزش و پرورش به روز نبودن علم ورزش مدیران ورزشی وجود رابطه به جای ضابطه و قانون در پست‌های مدیریتی ورزش
ایمنی و امنیت نامناسب	عدم ایمن سازی اماکن و تجهیزات ورزشی در برخی مدارس دختران و سالن‌ها به روز نبودن سیستم‌های امنیتی و اطفاء حریق در سالن‌های ورزشی عدم توجه به ایمنی وسایل و زمین‌های ورزشی از سوی معلمان و مدیران مدارس دختران کوتاه بودن دیوارهای حیاط مدرسه و خروج توپ‌های ورزشی به بیرون مدرسه نامناسب بودن فضای ورزشی بعضی از مدارس دختران و آسیب رساندن به دانش‌آموزان

جدول ۴- مضامین فرعی چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 4- Sub-themes of Sports Challenges for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
چالش‌های قانونی	ممانعت خانواده‌ها از ورزش دختران به دلیل امنیت رفت و آمد اجرای زنگ ورزش در حیاط‌های غیر ایمن وجود موانع خطرناک در حیاط مدارس (شیر آب) کف نامناسب و نا ایمن حیاط مدارس برای ورزش (آسفالت با بتن) استاندارد پایین یا غیر استاندارد بودن وسایل و فضای ورزشی مدارس دخترانه مشکلات رفت و آمد و دور بودن سالن‌های ورزشی از مدارس دخترانه فرسوده بودن اکثر وسیله‌های ورزشی ایمن نبودن وسایل و امکانات ورزشی اشراف ساختمان‌ها به مدارس دخترانه
	انتشار فیلم کلاس‌های ورزشی مدارس دخترانه در فضای مجازی محدودیت قانونی برخی فعالیت‌های ورزشی برای بانوان بار حقوقی آسیب‌های دانش‌آموزان در ساعات ورزش برای معلمان مسئولیت اتفاقات احتمالی اردوهای دانش‌آموزی برای معلمان و دبیران ورزش محدودیت قانونی برگزاری مسابقات دوستانه ورزشی بین مدارس عدم حمایت قانونی از معلمان ورزش با توجه به آسیب‌زا بودن فضای ورزشی مدارس عدم همکاری در تدوین قوانین با معلمان ورزش چالش حجاب و ورزش در حیاط مدرسه مشکلات فضای مجازی در سالن‌ها و اردوها و ایجاد چالش و مشکل برای مربیان عدم اجازه به اعزام دانش‌آموزان دختر به مسابقات از سوی خانواده قانون‌های سخت بردن دانش‌آموزان به مسابقات برای مدیر و معلمین تربیت‌بدنی
	منع استفاده از فضای ورزشی روباز برای ورزش دانش‌آموزی دختران رهاسازی طرح‌های عمرانی ورزش دانش‌آموزی به علت مشکلات اقتصادی کمبود استخر برای دانش‌آموزان کمبود سالن‌های ورزشی در مدارس دور بودن اماکن ورزشی از مدارس کمبود تایم‌های ورزشی در سالن‌های ورزشی برای دختران در دسترس نبودن سالن‌های ورزشی برای دختران در تمامی مناطق فاصله زیاد سرانه فضای ورزشی با استانداردهای جهانی محدودیت زمانی تایم سالن‌های ورزشی برای دختران کمبود امکانات ورزشی در مدارس عدم توجه به حاشیه شهرها در بحث فضا و امکانات ورزشی تراکم جمعیتی بالا در بعضی از مناطق و کمبود امکانات ورزشی در آن مناطق اختصاص تایم‌های پرت به ورزش دختران در سالن‌های ورزشی فرسودگی وسایل ورزشی مدارس
زیرساخت‌ها و امکانات نامناسب و ناکافی	

جدول ۵- مضامین فرعی راهکارهای توسعه ورزش دانش آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 5- Sub-themes of Solutions for developing sports for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
فرهنگ سازی ورزش دختران	برگزاری جلسات معلمان ورزش با اولیای دانش آموزان به منظور ترغیب آن‌ها به ورزش دختران برگزاری کارگاه‌های آموزشی رشته‌های ورزشی برای دانش آموزان و خانواده‌ها فرهنگ سازی در خصوص ورزش دختران برای خانواده‌ها و جامعه فرهنگ سازی و آموزش از طریق صدا و سیما برگزاری جشنواره‌های متعدد ورزشی در مدارس جهت فرهنگ سازی اجرای برنامه‌های فرهنگی جهت توجه بیشتر به ورزش دختران تقویت ورزش همگانی با شرکت خانواده‌های دختران برگزاری همایش‌های کوهنوردی و پیاده روی با حمایت اداره و خانواده‌ها
استعدادیابی سازمان یافته	استعدادیابی دانش آموزان دختر در تمامی رشته‌های ورزشی توجه به استعدادهای ورزشی شناسایی شده و همراهی کردن آنان برای رسیدن به قهرمانی سرمایه گذاری طولانی مدت جهت رشد استعدادها رایگان کردن پایگاه قهرمانی هیئت‌ها جهت استعدادیابی همه دانش آموزان
راهکارهای انگیزشی	تقدیر هرچه با کیفیت تر از دانش آموزان مقام آور در مسابقات دعوت قهرمانان ورزشی بانوان به مدارس جهت ایجاد انگیزه در دانش آموزان دختر اهدای جوایز در مدرسه به قهرمانان ورزشی در حضور بقیه دانش آموزان تخفیف سالن‌های آموزش و پرورش به دانش آموزان مدارس کم برخوردار کاهش شهریه باشگاه‌های ورزشی برای بانوان پوشش بیشتر مسابقات دختران از رسانه‌های جمعی ترغیب دانش آموزان علاقه مند به ادامه تحصیل در رشته تربیت بدنی برگزاری نرمش صبحگاهی با مشارکت کل دانش آموزان و معلمان ارائه سرویس حمل و نقل برای دانش آموزان دختر برای رفتن به سالن‌های ورزشی
تقویت منابع انسانی	به کار گماردن افراد متخصص و ورزشی در مدیریت ادارات و اماکن ورزشی آموزش و تربیت معلمان تربیت بدنی در رشته‌های جدید ورزشی توانمند سازی دبیران و آموزگاران تربیت بدنی تقاضا برای استخدام معلمان تربیت بدنی خانم به علت کمبود در مقطع ابتدایی
اصلاحات ساختاری و اداری	اهمیت بیشتر به ورزش دختران در سطح کلان آموزش پرورش فعال سازی کلیه رشته‌های ورزشی در حوزه ورزش دانش آموزی دختران تدوین قانون اضافه کردن ساعت و زنگ ورزش در مدارس آموزش رشته‌های نو در مدارس اصلاح ذهنیت مدیران نسبت به اهمیت ساعات تربیت بدنی در مدارس آسان کردن روال اداری اردوها
استفاده مناسب از منابع	اختصاص بیشتر سانس‌های سالن‌های ورزشی آموزش و پرورش به ورزش مدارس اختصاص تایم برابر به دختران و پسران در سالن‌های ورزشی استفاده از دانش آموزان برتر ورزشی در داور و مربیگری مسابقات دانش آموزی دختران

جدول ۵- مضامین فرعی راهکارهای توسعه ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه

Table 5- Sub-themes of Solutions for developing sports for Female Students in Kermanshah Province

مضامین فرعی Sub-themes	مفاهیم Concepts
جذب منابع مالی	افزایش همکاری‌های بین سازمانی برای استفاده از زیرساخت‌های سایر سازمانها
	تقویت ورزش‌هایی مانند کوهنوردی و سنگ‌نوردی با توجه به موقعیت استان
بهبود وضعیت زیرساخت‌ها	جذب کمک‌های برون سازمانی به منظور توسعه فضاهای ورزشی برای دختران
	استفاده از ظرفیت خیرین به منظور توسعه فضاهای ورزشی برای دختران
	افزایش بودجه ورزش دانش‌آموزی دختران
	افزایش سرانه فضای ورزشی و امکانات ورزشی در آموزش و پرورش
	احداث سالن‌های ورزشی سر پوشیده در مدارس دارای فضای مناسب
	احداث سالن‌های اختصاصی تمام وقت برای بانوان و دانش‌آموزان دختر
	احداث زمین چمن مصنوعی در حیاط مدارس با فضای مناسب
	تجهیز پارک‌ها به وسایل و زمین بازی برای استفاده بانوان
	احداث مجتمع‌های ورزشی چند منظوره در نزدیکی مدارس و محله‌های شهری و روستایی
	احداث ایستگاه‌های ورزش دانش‌آموزی برای دختران در پارک‌ها و کوهستان‌های استان
	بازسازی زیر ساخت‌های فرسوده
	گسترش سالن‌های آموزش و پرورش در تمامی نقاط استان
	ایمن سازی حیاط‌های ورزشی مدارس
	افزایش کیفیت اماکن ورزشی مدارس
	تغییر کاربری اتاق‌های اضافی مدارس و تبدیل به اتاق ورزش
	احداث پارک بانوان در شهرهای استان

بحث و نتیجه‌گیری

هدف از تحقیق حاضر شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر بود. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد که ۹ مضمون فرعی شامل فوق برنامه تربیت‌بدنی، قابلیت‌های نیروی انسانی، فعالیت‌های ورزش قهرمانی، امکانات و اقدامات ورزش تفریحی، برنامه‌های آموزشی، فرصت‌های زیرساختی و محیطی، فرصت‌های اجتماعی، مشارکت خانواده و دوستان و فرصت‌های انگیزشی تشکیل دهنده مضمون اصلی فرصت‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه می‌باشند و هرکدام از مضمون‌های فرعی خود شامل مفاهیمی می‌باشد که در ادامه به آن‌ها می‌پردازیم که با نتایج شهودی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱)، قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰)، محمودی و همکاران (۱۴۰۰)، پاداش و همکاران (۱۴۰۰)، ژوو و وانگ (۲۰۱۹)، دیسکروچ و همکاران (۲۰۱۹) و سرار و همکاران (۲۰۱۷) همسو می‌باشد. در رابطه با فرصت‌های انگیزشی باید بیان کرد انگیزه‌ها مانند تخفیف شهریه سالن‌های آموزش و پرورش برای دانش‌آموزان سبب می‌شود دانش‌آموزان که قشر ضعیفی به لحاظ مالی هستند فرصت حضور در فعالیت بدنی را پیدا کنند. سرار و همکاران (۲۰۱۷) بیان کردند انگیزه برای دانشجویان دختر از شرکت در فعالیت بدنی شامل مدیریت استرس و مدیریت وزن، احیای مجدد، جلوگیری از بیماری، سلامتی مثبت، ظاهر و چابکی بوده است. در این مورد می‌توان بیان داشت ایجاد عوامل انگیزشی مثل اهدای وسایل ورزشی و کمک آموزشی به مدارس، رایگان بودن سالن برای تمرین مسابقات کشوری و استعدادیابی ورزشکاران دختر در مسابقات

ورزش دانش‌آموزی و نیز تهیه البسه برای تمامی تیم‌ها در مسابقات کشوری به صورت رایگان می‌تواند به دختران با هر سطحی از فعالیت بدنی کمک کند تا بتوانند با خیالی آسوده‌تر زمانی را برای مشارکت هرچه بیشتر در فعالیت‌های بدنی در نظر بگیرند. در رابطه با قابلیت‌های نیروی انسانی باید گفت نیروی انسانی کارآزموده می‌تواند فرصتی باشد تا دانش‌آموزان دختر بتوانند در برنامه‌های ورزشی حضور حداکثری داشته باشند که این موضوع در کل کشور یکسان می‌باشد. در این زمینه قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰) بیان کرده‌اند نیروی انسانی یکی از عوامل راهبردی توسعه ورزش دانش‌آموزی است و بدین منظور توسعه نیروی انسانی ضروری است. در این باره باید بیان نمود دبیران و معلمان ورزشی وظیفه خطسری بر عهده دارند آنان باید بتوانند علاوه بر توسعه دانش و مهارت خود ضمن همکاری با مدیریت مدرسه زمینه‌سازی حضور دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی باشند. دارا بودن کارت مربیگری و کارت داوری معلمان در رشته‌های مختلف ورزشی، مدارک بالای علمی معلمان و دبیران تربیت‌بدنی دختران از جمله مواردی است که منجر به توسعه این قابلیت‌ها در نیروی انسانی مدارس و خصوصاً معلمان ورزش می‌گردد. لذا پیشنهاد می‌شود با برنامه‌ریزی برای برگزاری دوره‌های توجیهی و تربیت نیروی انسانی متخصص برای ورود به بخش ورزش دانش‌آموزی، آشنایی مدیران با مهارت‌های مدیریتی شرایط نیروی انسانی را بهبود دهیم. در مورد مضمون فرصت‌های زیرساختی و محیطی باید بیان داشت همانگونه که شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱) بیان کردند یکی از ملزومات اجتناب‌ناپذیر در ایجاد فرصت جهت توسعه ورزش دانش‌آموزی ایجاد زیرساخت‌ها و محیطی ایمن برای ورزش دانش‌آموزان دختر است. این محیط چه در مدارس و چه در سطح مکان‌های عمومی شهر الزامی است. در این رابطه وجود حیاط پویا و عدم استفاده از زنگ ورزش برای دیگر دروس الزامی است. برای رشته‌های ورزشی که کمتر در مسابقات ورزش دانش‌آموزی دختران جا دارد مانند ورزش‌های رزمی، پیشنهاد می‌شود از سالن ژیمناستیک و رزمی در اکثر مناطق استان برای استفاده دانش‌آموزان دختر بهره‌برده شود. همچنین مسئولان ورزشی استان می‌توانند از امکانات ساده مانند ایجاد مسیرهای ایمن و امن برای کوهپیمایی دختران و نیز ایجاد امکانات ورزشی در همه پارک‌های استان بهره‌برند. استان کرمانشاه به دلیل شرایط هوایی و اقلیمی مناسبی که دارد دارای پتانسیل خوبی برای ورزش‌هایی مانند پیاده روی، کوه‌پیمایی و یا ورزش‌های دیگر در سطح شهر و در طبیعت است به همین دلیل می‌توان با رعایت نکات ایمنی زمینه ورزش دانش‌آموزان در طبیعت این استان و بهره‌گیری از منابع طبیعی به منظور توسعه ورزش دختران را ایجاد نمود. در رابطه با فرصت‌های اجتماعی، پاداش و همکاران (۱۴۰۰) و طالب‌پور و همکاران (۱۳۹۵) بیان کردند عوامل اجتماعی بر نهاده‌ها در بین دانش‌آموزان و دانشجویان مؤثر است. بدین منظور می‌توان از ورزش به منظور تقویت روابط اجتماعی در دختران با پرداختن به ورزش و شرکت در مسابقات بهره‌برد. همچنین ورزش می‌تواند منجر به تقویت اعتماد به نفس در دختران با پرداختن به ورزش و حضور در مسابقات و اردوها گردد. در این راستا می‌توان از دانش‌آموزان داوطلب بهره‌برد و با ایجاد فرصت برای قبول حس مسئولیت در آنان باعث بالارفتن حس همکاری و مشارکت در دختران با پرداختن به ورزش شد. تخلیه هیجانات دانش‌آموزان دختر در مراکز و سالن‌های ورزشی از دیگر مزیت‌های پرداختن به ورزش توسط دانش‌آموزان دختر است که نتیجه آن می‌تواند بهبود تمرکز در درس و زندگی شخصی آنان باشد. در رابطه با برنامه‌های آموزشی باید بیان داشت می‌توان از دانش‌آموزان کمک‌گرفت و با برگزاری کلاس‌های داوری و مربیگری برای آنان با همکاری با هیئت‌های ورزشی استان نه تنها منجر به گسترش دانش ورزشی در آنان شد بلکه در برگزاری مسابقات و رویدادهای ورزش دانش‌آموزی می‌توان از حضور آنان بهره‌برد. در این راستا وجود کانون‌های ورزشی در مدارس می‌تواند در ایجاد انگیزه و شرکت هرچه بیشتر دانش‌آموزان دختر در مسابقات و همایش‌های ورزشی مؤثر باشد و شاد آثار مثبت آن بود، همانگونه که قنبری فیروز

آبادی و همکاران (۱۴۰۰) بیان کردند توسعه‌ی ورزش دانش‌آموزی، پیامدهای تربیتی اعتقادی، عبادی و اخلاقی، تربیت اقتصادی و حرفه‌ای، علمی و فناوری، اجتماعی، تربیت زیستی و بدنی، زیبایی‌شناختی و هنری به دنبال خواهد داشت. از دیگر سو شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱) بیان کردند متولیان ورزش آموزشی، لازم است برنامه‌ریزی جامع و عملیاتی جهت رصد آینده و پیشگیری آینده برای توسعه ورزش آموزشی، تدوین نمایند که در این زمینه طبق نتایج این پژوهش ایجاد و توسعه برنامه آموزشی از طریق موارد ذکر شده موثر خواهد بود. در رابطه با مشارکت خانواده و دوستان دیسکروچ و همکاران (۲۰۱۹) بیان می‌دارد بین جنسیت، مشارکت والدین، دوستان، درآمد و پرداختن به ورزش ارتباط وجود دارد. در این بین مشارکت والدین و درآمد خانواد به صورت قابل توجهی در مشارکت ورزشی افراد نقش داشت. در واقع مشارکت خانواده و دوستان مهر تاییدی برای دانش‌آموزان در جهت شرکت هرچه بیشتر و با انگیزه‌تر در میادین ورزشی است. دانش‌آموزان دختر در سنی هستند که نیاز به همراهی دوستان و خانواده خود در انجام کارها و فعالیت‌های فوق برنامه دارند. به همین دلیل امکان پرداختن به ورزش مادران و دختران در کنار هم در طرح‌هایی مانند طرح شهید خرازی می‌تواند فرصت خوبی برای شرکت و توسعه فعالیت بدنی دانش‌آموزان دختر باشد. همچنین برگزاری همایش پیاده روی با خانواده و نیز تشکیل کانون مادر و دختر در مدارس ابتدایی کمک می‌کند دختران با خیال آسوده و در کنار مادران خود به فعالیت بدنی بپردازند. به همین دلیل پیشنهاد می‌شود مدارس ضمن ایجاد این طرح‌ها در داخل مدارس و نیز ایجاد آن در سطح شهر با همکاری با شهرداری‌ها به فعالیت بدنی هرچه بیشتر دانش‌آموزان دختر کمک کنند. در مورد فعالیت‌های ورزش قهرمانی به منظور توسعه هرچه بیشتر ورزش دانش‌آموزی دختران در استان کرمانشاه می‌توان از برگزاری المپیادهای درون مدرسه‌ای بهره برد. اگرچه این المپیادها به صورت بخش نامه به مدارس ارسال می‌شود اما بسیاری موارد با عدم توجه به تاریخ برگزاری و عدم اطلاع رسانی به موقع سبب می‌شود دانش‌آموزان از شرکت در آن باز بمانند لذا بر مدیران و مسئولان مدارس است که این مسابقات را به خوبی اطلاع رسانی و از دانش‌آموزان مستعد ثبت نام به عمل آورند تا بتوانند طی آن به اعزام دختران برتر به مسابقات استانی و کشوری ورزشی بپردازند. همانگونه که روگوسکا و همکاران^۱ (۲۰۲۰) بیان داشته‌اند فعالیت بدنی در دختران نسبت به پسران آثار بهتری در زمینه سلامت نشان می‌دهد به همین منظور مدارس دخترانه می‌توانند ضمن برقراری ارتباط با هیئت‌های ورزشی زمینه ساز حضور دختران با تخصص‌های ورزشی مختلف در میادین ورزشی مدرسه باشد. همچنین این ارتباط می‌تواند جنبه استعدادیابی و بهره‌گیری از تجربیات و مهارت پیشکسوتان ورزشی استان در جهت تربیت دانش‌آموزان دختر ورزشکار داشته باشد. در رابطه با امکانات و اقدامات ورزش تفریحی باید بیان داشت نبود شرایط ایده آل برای حضور بانوان در سطح شهر به منظور پرداختن به ورزش، خصوصاً در سنین نوجوانی سبب شده است توجه به ایجاد محیطی امن و ایمن برای ورزش دختران بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد. زمان اختصاص یافته به ورزش در مدارس بسیار کم است و در این زمان کم فرصت تمرین بیشتر و کشف استعدادها وجود ندارد به همین منظور می‌توان از ساعات خارج از مدرسه بهره برد و لازمه آن فراهم کردن مکان‌هایی مانند پارک بانوان در استان کرمانشاه و ایجاد مسیرهای دوچرخه سواری با ورزش‌های ایستگاهی در مکان‌های عمومی شهر است. همچنین مدارس می‌توانند مسابقات تفریحی خود را به این مکان‌ها و در ساعاتی غیر از مدرسه اختصاص دهند تا شاهد حضور هرچه بیشتر دانش‌آموزان دختر در میادین ورزش باشیم. همچنین به جز مدارس ارگان‌های دیگری مانند هیئت ورزش‌های همگانی نیز می‌تواند در این مسیر کمک کننده باشد. آخرین مضمون

1. Rogowska et al

فرعی استخراج شده در بخش فرصت‌های ورزش دانش‌آموزان دختر، مضمون فوق برنامه تربیت‌بدنی است. در واقع در فوق برنامه‌های ورزشی مانند برگزاری مسابقات، کوهنوردی و راهپیمایی و مواردی از این دست می‌توان به خلق فرصت‌های بیشتر برای ورزش کردن دانش‌آموزان پرداخت و زمینه‌های مشارکت هرچه بیشتر آنان را فراهم نمود. همانگونه که روگوسکا و همکاران (۲۰۲۰) بیان می‌دارد ورزش بر رفتارهای سبک زندگی سالم، به ویژه در مورد رژیم غذایی، کنار آمدن با استرس و رفتارهای پیشگیرانه تاثیر مثبت دارد و اکثر مطالعات نشان داد که دانشجویان دختر در رفتارهای مرتبط با سلامتی به طور قابل توجهی بهتر از دانشجویان پسر امتیاز کسب می‌کنند. با توجه به محدودیت‌های ورزش بانوان در سطح شهرها و پارک‌ها برای دختران به نظر می‌رسد توجه به ورزش دانش‌آموزی دختران بتواند کمک شایانی به پرورش جسم و روح آنان نماید لذا تدارک فوق برنامه‌های تربیت‌بدنی در مدارس می‌تواند تا حد زیادی نیاز دختران به ورزش را تامین نماید. به همین دلیل بر مسئولان ورزشی آموزش و پرورش و مدیریت و دبیران ورزش مدارس واجب است در رسیدگی به امور فوق برنامه تربیت‌بدنی در مدارس دخترانه کوتاهی نکنند و همراه با طرح‌های فوق برنامه ورزش دانش‌آموزی کشور تمامی مسابقات و یا همایش‌های ورزشی را برای دانش‌آموزان اجرا نمایند.

همچنین نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد که ۹ مضمون فرعی چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر شامل زیرساخت‌ها و امکانات نامناسب و ناکافی، چالش‌های نیروی انسانی، استعدادیابی نامناسب، چالش‌های مالی و اقتصادی، چالش‌های مدیریتی، چالش‌های ساختاری و اداری، محدودیت‌های فرهنگی و مذهبی، ایمنی و امنیت نامناسب و چالش‌های قانونی تشکیل دهنده مضمون اصلی چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه می‌باشند که با نتایج یوسفیان (۱۴۰۰)، قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰)، محمودی و همکاران (۱۴۰۰) و توپراک و همکاران (۲۰۲۱) همسو می‌باشد. در مورد چالش‌های مالی و اقتصادی، همانگونه که قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰) و محمودی و همکاران (۱۴۰۰) بیان کردند چالش‌های مالی و اقتصادی شامل بودجه کم ورزش دانش‌آموزی دختران، بودجه ناکافی عمرانی جهت ساخت و تجهیز سالن‌های ورزشی و هزینه‌های بالای کلاس‌های داوری و مربیگری برای دانش‌آموزان و معلمان سبب شده است ورزش دانش‌آموزان دختر تحت شعاع قرار گیرد. به لحاظ کمبود بودجه عمرانی و نیز گران بودن تجهیزات و اماکن لازم و نیز عدم اجرای طرح‌های مناسب برای دختران به علت عدم بودجه ما شاهد این هستیم که اماکن ورزشی کمی به صورت نیم بها یا رایگان در اختیار دختران است در حالی که مشکلات اقتصادی خانواده‌ها برای حضور دانش‌آموزان در فعالیت‌های ورزشی و نیز بودجه کم مدارس جهت اعزام دانش‌آموزان دختر به مسابقات ورزشی نیز وجود دارد که این توجه مسئولان آموزش پرورش و نیز مسئولان ورزشی استان را می‌طلبد تا با سرمایه‌گذاری و جذب اسپانسر به ورزش دختران و بانوان بخشی از این هزینه‌ها را تامین کنند. همانگونه که توپراک و همکاران (۲۰۲۱) بیان کرده اند دوره‌های تربیت‌بدنی و ورزش عمدتاً کم ارزش تلقی می‌شوند و تا حد زیادی محدودیت‌های مالی، سیستمی و اداری مانع توسعه فرهنگ ورزشی قوی می‌شود. این در حالی است که طبق نتایج پژوهش حاضر ما شاهد عدم تخصیص سرانه ورزش به مدارس هستیم همچنین عدم حمایت خیرین یا نهادهای خیر از ورزش دانش‌آموزی دختران سبب شده شانس داشتن چنین بودجه‌ای از دختران سلب شود در حالی که خیرین ترجیح می‌دهند به دیگر بخش‌ها کمک‌های مالی خود را ارائه دهند در حالی که اگر توجیه شوند چه بسا خیرین زیادی حاضر به حمایت از ورزش دختران باشند. در رابطه با زیرساخت‌ها و امکانات نامناسب و ناکافی باید بیان داشت قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰) و محمودی و همکاران (۱۴۰۰) بیان کردند که زیرساخت‌های نامناسب از عوامل مداخله‌گر در توسعه ورزش دانش‌آموزی است. این در حالی است که منع استفاده از فضای ورزشی روباز برای ورزش دانش‌آموزی دختران در استان

کرمانشاه وجود دارد و این مساله سبب شده است فرصت برابر برای ورزش در مقایسه با پسران از دختران سلب گردد. مدارس دولتی و خصوصی کمبود امکانات ورزشی دارند این در حالی است که دور بودن اماکن ورزشی از مدارس سبب شده است تردد برای دختران مشکل‌تر شود. این در حالی است که رهاسازی طرح‌های عمرانی ورزش دانش‌آموزی به علت مشکلات اقتصادی در استان کرمانشاه وجود دارد و در مدارس خصوصاً مدارس دولتی شاهد فرسودگی وسایل ورزشی هستیم. به غیر از مدرسه و امکانات ضعیف ورزشی دانش‌آموزان دختر در سطح شهر نیز شاهد عدم توجه به حاشیه شهرها در بحث فضا و امکانات ورزشی هستیم از طرفی توپراک و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند دوره‌های تربیت‌بدنی و ورزش عمدتاً کم ارزش تلقی می‌شوند و تا حد زیادی محدودیت‌های مالی، سیستمی و اداری مانع توسعه فرهنگ ورزشی قوی می‌شود. این در حالی است که طبق نتایج پژوهش حاضر شاهد اختصاص تایم‌های پرت به ورزش دختران در سالن‌های ورزشی هستیم. چالش تجهیزات و امکانات سبب می‌شود زمان‌های مفید ورزشی از دختران سلب شود و استعدادهای ورزشی شکوفا نشوند و یا به طور کلی دختران نتوانند آنگونه که باید به فعالیت بدنی بپردازند. لذا توجه به این امر و تجهیز مدارس به امکانات ورزشی استاندارد جزو ضروری‌ترین اقدامات اولیه برای فعالیت بدنی دختران است. در رابطه با چالش‌های ساختاری و اداری باید گفت همانگونه که قنبری فیروز آبادی و همکاران (۱۴۰۰) بیان داشتند چالش‌های ساختاری و اداری مانعی بر سر راه توسعه ورزش دانش‌آموزی و دانشجویی است. در واقع توجه کم به ورزش در اداره آموزش و پرورش سبب شده است مسئولیتی برای این امر به درستی و استاندارد تعریف نشود و اگر هم تعریف شود عملکرد ضعیفی را شاهد باشیم ریشه این عدم توجه عدم آشنایی با ورزش و اهمیت آن خصوصاً در مدارس است. در واقع ناکارآمدی رسیدگی به امور ورزشی و تداخل برنامه‌های ورزشی تدارک دیده شده مانند مسابقات با امتحانات درسی سبب می‌شود متقاضیان برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی دختران در مدارس کمتر شود. ضعف در امور اداری و رابطه مداری نیز معضلی دیگری در ساختار اداری ورزش استان کرمانشاه است که باید با تدابیری همچون پایش و رصد کردن افراد بالادستی کنترل شود. در مورد چالش‌های مدیریتی، همانگونه که طالب پور و همکاران (۱۳۹۵) بیان کرده است نبود مدیریت مطلوب از عواملی است که مانع نهادینه شدن ورزش دانشجویی می‌شود. مدیران چه در سطح استان چه حتی در سطح مدارس باید اطلاعات کافی در زمینه اهمیت ورزش برای دختران را داشته باشند. در این مورد توجه پایین و کم اهمیت بودن ورزش و تربیت‌بدنی در مقایسه با دیگر دروس برای مدیران مدارس و عدم تخصص و نداشتن تجربه ورزشی در مدیران سبب شده است ورزش دختران در مدارس مورد کم لطفی قرار گیرد. همچنین اجرای ناقص طرح‌ها در سطح مدارس دخترانه همانند طرح کوچ، سواد حرکتی و پاک توسط معلمان و دبیران ورزش سبب شده است در استان کرمانشاه ورزش دختران هم‌پا با دستورات وزارتخانه ورزش در این مورد نباشد. در اکثر مواقع عدم همکاری مدیر مدرسه با معلمان ورزش سبب می‌شود این طرح‌ها بخوبی در مدارس اجرا نشود. برخی مدیران حتی به بخشنامه‌های مربوط به ورزش که به مدارس ارسال می‌شود عمل نمی‌کنند چه بسا مانع فعالیت معلمان ورزش نیز می‌شوند به همین دلیل ناظران ورزشی باید به مدارس در اواسط سال مراجعه کنند تا بر حسن انجام و اعمال بخشنامه‌های ورزشی به مدارس نظارت کنند. در رابطه با ایمنی و امنیت نامناسب باید بیان داشت در ورزش ایمنی همیشه در اولویت هر اقدامی بوده است. ایمنی در مدارس اهمیت بسیاری دارد زیرا اولین مکانی که دانش‌آموزان ساعتی مشخص را به ورزش می‌پردازند در مدارس است. اما متأسفانه عدم ایمن سازی اماکن و تجهیزات ورزشی در برخی مدارس دختران و سالن‌ها و نامناسب بودن فضای ورزشی بعضی از مدارس دختران سبب آسیب رساندن به دانش‌آموزان شده است (قنبری فیروز آبادی و همکاران، ۱۴۰۰). استاندارد پایین یا غیر استاندارد بودن وسایل و فضای ورزشی مدارس دخترانه و کف آسفالت و یا بتنی سبب آسیب‌های زیادی شده است. این سبب

شده است خانواده‌ها تمایلی به ساعت ورزش دختران خود نشان ندهند و گاهی مانع ورزش دختران خود شوند. اجرای زنگ ورزش در حیاط‌های ناایمن خصوصا در مدارس دولتی به چشم می‌خورد اغلب مدیران مدارس مسئولیت را بر دوش معلمان ورزش می‌گذارند و از معلمان ورزش با وجود محدودیت‌ها انتظار دارند بهترین عملکرد را ارائه دهند که نتیجه آن آسیب به دانش‌آموزان است. این در حالی است که فرسوده بودن اکثر وسیله‌های ورزشی، ایمن نبودن وسایل و امکانات ورزشی و اشراف ساختمان‌ها به مدارس دخترانه مانع از عملکرد مطلوب معلمان ورزش شده است. در رابطه با چالش‌های نیروی انسانی باید بیان داشت استفاده از دبیران غیرتخصصی در مقطع ابتدایی خصوصا سه پایه اول ابتدایی و واگذاری زنگ ورزش به معلمان غیر تربیت‌بدنی سبب شده فرصت ورزش و فعالیت بدنی اصولی از آنان سلب شود. همچنین کمبود نیروی متخصص تربیت‌بدنی در مقاطع ابتدایی و نیز به روز نبودن اطلاعات تخصصی برخی از دبیران و معلمان از دیگر چالش‌هایی استان کرمانشاه می‌باشد که می‌بایست این چالش به دست آموزش و پرورش و بخش تربیت‌بدنی آن حل شود و با برگزاری دوره‌های تخصصی و باز آموزی علم معلمان ورزش را به روز کند اما ما شاهد عدم برگزاری کلاس‌های داوری در بعضی از رشته‌های مورد نیاز برای معلمان و دبیران و عدم برگزاری کلاس‌های مربیگری در بعضی از رشته‌های مورد نیاز برای معلمان و دبیران در استان هستیم که این امر سبب بی‌انگیزه بودن بعضی از معلمین تربیت‌بدنی نیز شده است. در این راستا یوسفیان (۱۴۰۰) عنوان کرد کمبود نیروی کارآمد و متخصص تربیت‌بدنی اعم از مربی و داور از چالش‌های پیش روی توسعه ورزش بانوان است. یکی دیگر از مضمون‌های فرعی استخراج شده در بخش چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر، مضمون استعدادیابی نامناسب است. در استان کرمانشاه ما شاهد عدم هماهنگی بین ساعات کانون‌های ورزشی استعدادیابی و تایم مدرسه دانش‌آموزان هستیم حتی از استعدادیابی شناسایی شده حمایت لازم صورت نمی‌گیرد. ورزش مدارس تمامی ورزش‌ها را پوشش نمی‌دهد و اگر هم معلمی استعدادیابی کند تنها در رشته‌های خاصی است که در مدارس تدریس می‌شود. شاید زنگ ورزش ساعت مناسبی برای استعدادیابی تمام دانش‌آموزان نباشد زیرا هم کوتاه است و هم اینکه در این ساعت دانش‌آموزان باید به فعالیت‌های بدنی و سلامت بپردازند و اگر هم استعدادیابی صورت گیرد شناسایی ضعیف استعدادها به دلیل ساعت محدود زنگ ورزش وجود دارد. این در حالی است که وجود رانت و عدم نظارت بر اجرای عدالت در استعدادیابی دختران در استان کرمانشاه سبب شده است برخی افراد مستعد به جایگاه واقعی خود نرسند. به همین دلیل ایجاد پایگاه استعدادیابی در آموزش و پرورش و استخدام نیروی آزموده و ماهر برای آن می‌تواند کمک کند دانش‌آموزان در ساعاتی غیر مدرسه مورد استعدادیابی ورزشی قرار گرفته و افراد مستعد شناسایی شده و مورد حمایت قرار گیرند. در رابطه با چالش‌های قانونی، قانون همیشه تسهیل کننده انجام امور است اما این مورد در ورزش مدارس مورد کم لطفی قرار گرفته است خصوصا برای دختران، از جمله اینکه محدودیت قانونی برخی فعالیت‌های ورزشی برای بانوان وجود دارد و یا دختران همیشه ترس از انتشار فیلم کلاس‌های ورزشی مدارس در فضای مجازی را دارند. به گفته شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۰) قانونگذاری تطبیقی بر اصل تفاوت فرهنگی، پایه و اساس سناریوی اصلی ورزش دانش‌آموزی است در نتیجه پیشنهاد می‌گردد به منظور توسعه ورزش دانش‌آموزی ایران، برنامه‌ریزی جامع بر اساس مسائل زیست‌بوم محلی برای هر منطقه صورت بگیرد. همچنین همانگونه که وفایی مقدم و همکاران (۱۳۹۷) بیان کردند در محیط بیرونی سازمان ضعف در محیط فرهنگی، عدم استفاده از تکنولوژی، محیط اجتماعی ناسالم، عدم وجود قوانین و رکود محیط اقتصادی به ترتیب در اولویت اثرگذاری بر عدم توسعه ورزش مدارس هستند. باید توجه داشت عدم توسعه ورزش مدارس ابتدایی راه را برای توسعه ورزش همگانی و قهرمانی بسته و با بررسی موانع، با هم اندیشی کلیه مسئولین و سیاستگذاران باید سعی در برطرف کردن آن‌ها داشت به عنوان مثال مسئولیت اتفاقات احتمالی اردوهای

دانش‌آموزی برای معلمان و دبیران ورزش گاهی مانع از انجام این چنین اردوهایی توسط مدیران مدارس می‌شود در حالی که اگر بدنه ورزش مدارس سالم و استاندارد باشد و مسئولیت‌ها به خوبی تعریف شود دیگر جای نگرانی نیست و هرکسی مسئول کار خود خواهد بود نه اینکه مسئولیت اشتباه دیگران را نیز به دوش بکشد. به گفته توپراک و همکاران (۲۰۲۱) باید برای چالش‌های دوره‌های تربیت‌بدنی مدرسه سریعاً مقررات و سیاست‌هایی وضع گردد به گفته آن‌ها دوره‌های تربیت‌بدنی و ورزش عمدتاً کم ارزش تلقی می‌شوند و تا حد زیادی محدودیت‌های مالی، سیستمی و اداری مانع توسعه فرهنگ ورزشی قوی می‌شود. به عنوان مثال بار حقوقی آسیب‌های دانش‌آموزان در ساعات ورزش برای معلمان سبب شده آن‌ها آنقدر محتاط عمل کنند که گاهی مانع انجام فعالیت ورزشی مناسب توسط دانش‌آموزان دختر می‌شود زیرا ما شاهد چالش عدم حمایت قانونی از معلمان ورزش با توجه به آسیب‌زا بودن فضای ورزشی مدارس هستیم. از دیگر معضلات قانونی مساله حجاب دختران در زنگ ورزش است. گاهی معلمان ورزش برای کاهش تاثیر نامطلوب پوشش سر و بدن و تولید گرمای زیاد هنگام ورزش برای دانش‌آموزان قوانینی در پوشش وضع می‌کنند مثلاً استفاده از گرم کن و شلوار ورزشی و کلاه به جای مقنعه اما با عدم همکاری در تدوین قوانین روبه رو می‌شوند زیرا مدیران مدارس از بالادستی‌های خود برای انجام این کار دستوری ندارند و مخالفت می‌کنند. در حالی که در زنگ ورزش در هوای گرم کم‌کم از تعداد دانش‌آموزانی که مشغول ورزش هستند کم می‌شود آن‌ها توانایی ورزش در هوای گرم را ندارند به سبب پوششی که دارند. چالش حجاب و ورزش در حیاط مدرسه، چالش مهمی است که باید برای آن چاره‌ای اندیشید و اداره آموزش و پرورش باید برای پوشش راحت دختران در زنگ ورزشی چاره‌ای بی‌اندیشد. اگرچه تحمیل استفاده از کاورهای ورزشی یکدست به خانواده‌ها ممکن است با مقاومت آنان همراه باشد به سبب بار مالی که برای خانواده دارد، لذا بر عهده مسئولان آموزش و پرورش است تا مدارس را به سالن‌های ورزشی مجهز کنند و یا قوانینی اتخاذ کنند که دانش‌آموزان اجازه استفاده از لباس‌های ورزشی خود و کلاه را در زنگ ورزش داشته باشند. در رابطه با آخرین مضمون فرعی از چالش‌ها یعنی چالش‌های فرهنگی و مذهبی باید بیان کرد اکنون در عصر جدید نیز ما همچنان شاهد چالش‌هایی مانند عدم حمایت و همراهی خانواده‌ها از ورزش دانش‌آموزان دختر و محدودیت خانوادگی بسیاری از دانش‌آموزان دختر در استفاده از تیم‌های تمرینی شب هستیم. در این راستا یوسفیان (۱۴۰۰) عنوان کرد حساسیت‌های خاص و سختگیرانه در مورد ورزش بانوان از چالش‌های پیش روی توسعه ورزش بانوان است. حتی پوشش ورزشی دختران گاهی مانعی برای حضور آنان در ورزش شد است. هنوز هم به صورت کامل فرهنگ سازی برای ورزش دختران بین آحاد جامعه صورت نگرفته است و هنوز شاهد دیدگاه منفی سنتی خانواده‌ها در ارتباط با ورزش دختران هستیم. به گفته ایسلام و همکاران (۲۰۲۰) محدودیت‌های مذهبی و فرهنگی بر مشارکت دانش‌آموزان در مدارس متوسطه تاثیر منفی می‌گذارد. ریشه این محدودیت‌ها در خانواده است، طبق نتایج پژوهش حاضر فرهنگ پایین بعضی از خانواده‌ها در بحث ورزش دختران، پسرسالاری و عدم توجه به ورزش دختران در خانواده‌ها و مشکلات محدودیت پوشش دختران در ورزش از معضلاتی که ابتدا باید در خانواده‌ها حل و فصل شود و نیاز به فرهنگ سازی مناسب در ارتباط با ورزش دختران در استان احساس می‌شود که این فرهنگ سازی توسط شبکه‌های استانی، اداره آموزش و پرورش و مدارس می‌تواند صورت گیرد تا خانواده‌ها در این باره و نیز در رابطه با تأثیری که ورزش بر سلامت فرزندان‌شان دارد توجیه شوند.

در پایان نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها نشان داد که ۸ مضمون فرعی راهکارهای تقویت ورزش دانش‌آموزان دختر در استان کرمانشاه شامل بهبود وضعیت زیرساخت‌ها، فرهنگ‌سازی ورزش دختران، استعدادیابی سازمان یافته، راهکارهای انگیزشی، تقویت منابع انسانی، اصلاحات ساختاری و اداری و استفاده مناسب از منابع و جذب منابع مالی تشکیل دهنده

مضمون اصلی راهکارهای تقویت ورزش دانش آموزان دختر در استان کرمانشاه می‌باشد که با نتایج مشکل گشا (۱۴۰۲)، پاداش و همکاران (۱۴۰۰)، قنبری فیروزآبادی و همکاران (۱۴۰۰) و حسینی و همکاران (۱۳۹۶) هم‌خوانی دارد. در رابطه با بهبود وضعیت زیرساخت‌ها باید بیان داشت بهبود زیرساخت‌ها یکی از راهکارهایی است که می‌توان به منظور توسعه ورزش دانش‌آموزی دختران در کل کشور و بویژه در استان کرمانشاه مورد توجه قرار گیرد زیرا نقش مهمی در حضور دختران در عرصه ورزش دارد. در این راستا اسلامی و همکاران (۱۴۰۱) عنوان کردند که وجود زیرساخت‌ها و اماکن مختص به بانوان برای توسعه ورزش بانوان در استان‌های کم برخوردار ضروری است. بدین منظور می‌توان با افزایش سرانه فضای ورزشی و امکانات ورزشی در آموزش و پرورش و احداث سالن‌های ورزشی سر پوشیده در مدارس دارای فضای مناسب و نیز احداث سالن‌های اختصاصی تمام وقت برای بانوان و دانش‌آموزان دختر به این امر کمک نمود. احداث زمین چمن مصنوعی در حیاط مدارس با فضای مناسب نیز می‌تواند کمک کند از فضای مدرسه‌ها به خوبی استفاده شود و با ایمن سازی حیاط‌های ورزشی مدارس و افزایش کیفیت اماکن ورزشی مدارس از فضای مدارس حداکثر بهره برده شود. اما باید توجه داشت به غیر از مدرسی که حیاط بزرگ دارند این طرح قابل اجرا برای تمام مدارس نیست لذا می‌توان از احداث مجتمع‌های ورزشی چند منظوره در نزدیکی مدارس و محله‌های شهری و روستایی بهره برد تا زیر نظر آموزش و پرورش منطقه پذیرای مدارس خصوصاً مدارس دخترانه باشند. همچنین می‌توان در مدارس با بازسازی زیر ساخت‌های فرسوده و همچنین تغییر کاربری اتاق‌های اضافی مدارس و تبدیل به اتاق ورزش فضاهای بیشتری را در مدارس به ورزش دختران اختصاص داد. با تمامی این تفاسیر هستند مدرسی که هیچ فضایی برای ورزش ندارند به همین دلیل گسترش سالن‌های آموزش و پرورش در تمامی نقاط استان پیشنهاد می‌شود. در مورد اصلاحات ساختاری و اداری باید گفت تدوین قانون اضافه کردن ساعت و زنگ ورزش در مدارس و آسان کردن روال اداری اردوها و نیز اصلاح ذهنیت مدیران نسبت به اهمیت ساعات تربیت‌بدنی در مدارس می‌تواند گام مهمی در سطح مدارس دخترانه استان کرمانشاه باشد همانگونه که پاداش و همکاران (۱۴۰۰) بیان نمودند نگرش دولت‌مردان به تربیت‌بدنی و ورزش و تعاملات بین‌دستگاهی و بین‌سازمانی در توسعه ورزش دانش‌آموزی یک عامل اثرگذار است. در سطح کلان نیز اهمیت بیشتر به ورزش دختران توسط آموزش و پرورش و نیز فعال سازی کلیه رشته‌های ورزشی در حوزه ورزش دانش‌آموزی دختران دیگر عواملی است که می‌تواند در کنار آموزش رشته‌های نو در مدارس به حضور بیشتر دختران در میادین ورزش مدرسه و نیز خارج مدرسه موثر واقع شود. در نتیجه پیشنهاد می‌گردد به منظور توسعه ورزش تربیتی ایران، شبکه سازی و هم افزایی نهادهای متولی با محوریت وزارت ورزش و جوانان، صورت پذیرد. در رابطه با تقویت منابع انسانی همانگونه که قنبری فیروزآبادی و همکاران (۱۴۰۰) بیان کردند به منظور توسعه ورزش دانش‌آموزی در مدارس نیروی انسانی از جمله راهبردهای کلیدی است. در این راستا به کار گماردن افراد متخصص و ورزشی در مدیریت ادارات و اماکن ورزشی می‌تواند بخش زیادی از مشکلات در این مسیر را هموار سازد. همچنین آموزش و تربیت معلمان تربیت‌بدنی در رشته‌های جدید ورزشی می‌تواند مسیر را برای دانش‌آموزان با علائق مختلف هموار سازد. مسئولان ورزشی در آموزش و پرورش می‌بایست به توانمند سازی دبیران و آموزگاران تربیت‌بدنی بپردازند در این راه باید معلمان ورزش هر ساله برای شروع کلاس درس از قبل آموزش‌های لازم را ببینند و دانش آن‌ها به روز شود. همچنین آموزش و پرورش در کل کشور و به ویژه در استان کرمانشاه نیاز به استخدام نیروهای تربیت‌بدنی در پست آموزگاری دارد زیرا در این مقطع کمبود نیروی انسانی در کل کشور و استان کرمانشاه به شدت احساس می‌شود. در رابطه با جذب منابع مالی، منابع مالی رگ‌های حیاتی هر اقدام سازمانی است و بدون داشتن بودجه عملاً برنامه‌ها قابلیت تحقق ندارند. آموزش و پرورش به عنوان ارگانی که بودجه خیلی زیادی دریافت نمی‌کند

باید به دنبال تامین مالی از طریق جذب کمک‌های برون سازمانی و خیرین باشد در این باره می‌توان از این کمک‌ها به منظور توسعه فضاهای ورزشی برای دختران بهره برد. همچنین آموزش و پرورش می‌بایست به افزایش بودجه ورزش دانش‌آموزی دختران در استان کرمانشاه توجه ویژه داشته باشد تا بتواند کمبودها و چالش‌هایی که مانع از حضور دختران در فعالیت بدنی می‌شود را مرتفع سازند. در رابطه با راهکارهای انگیزشی، تقدیر هرچه با کیفیت تر از دانش‌آموزان مقام آور در مسابقات سبب می‌شود دیگر دختران برای شرکت در مسابقات ورزشی ترغیب شوند. همچنین دعوت از قهرمانان ورزشی بانوان به مدارس چه در استان کرمانشاه و چه در کل کشور جهت ایجاد انگیزه در دانش‌آموزان دختر یک راهکار خوب برای دختران دانش‌آموز است زیرا در این سن دانش‌آموزان به دنبال الگویی برای زندگی‌شان هستند. همانگونه که حسینی و همکاران (۱۳۹۶) نشان دادند از عوامل مؤثر بر افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های بدنی، عوامل اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، تجهیزاتی و انگیزشی است. اهدا جوایز در مدرسه به قهرمانان ورزشی در حضور بقیه دانش‌آموزان نیز از دیگر عوامل انگیزشی مثبت تلقی می‌شود که همیشه در بین دانش‌آموزان پرطرفدار بوده است. تخفیف سالن‌های آموزش و پرورش به دانش‌آموزان مدارس کم برخوردار و کاهش شهریه باشگاه‌های ورزشی برای بانوان و نیز ارائه سرویس حمل و نقل برای دانش‌آموزان دختر برای رفتن به سالن‌های ورزشی سبب می‌شود تا دانش‌آموزانی که از خانواده‌های کمتر برخوردار هستند بتوانند از مزایای ورزش کردن سود ببرند و برای ورزش کردن ترغیب شوند. محیط مدرسه می‌تواند فضایی برای برگزاری نرمش صبحگاهی با مشارکت کل دانش‌آموزان و معلمان با آهنگ‌های شاد ورزشی باشد، همچنین پوشش بیشتر مسابقات دختران از رسانه‌های جمعی نیز عامل دیگری برای ترغیب دختران به ورزش می‌باشد زیرا افراد در این سن به دنبال جلب توجه و تایید دیگران هستند. در رابطه با استفاده مناسب از منابع، آموزش و پرورش در کل کشور و به ویژه در استان کرمانشاه دارای منابع محدود مالی، امکانات، زیرساخت و نیروی انسانی می‌باشد که متأسفانه در برخی موارد استفاده نامناسب از این منابع سبب تشدید مشکلات می‌شود. همانگونه که حسینی و همکاران (۱۳۹۶) در راستای افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های بدنی بیان داشته است و طبق نتایج این پژوهش منابعی مانند سانس‌های سالن‌های ورزشی آموزش و پرورش باید در اختیار دانش‌آموزان قرار گیرد و در این مورد باید بین دختران و پسران مساوات برقرار باشد تا دختران هم شانس حضور در میدانی ورزشی مطمئن را داشته باشند. همچنین استفاده از منابعی مانند نیروی انسانی از جمله استفاده از دانش‌آموزان برتر ورزشی در داوری و مربیگری مسابقات دانش‌آموزی دختران می‌تواند علاوه بر تشویق دختران به ورزش انگیزه برای ادامه دادن ورزش در خارج از مدرسه را به همراه داشته باشد. همانگونه که شهولی کوه‌شوری و همکاران (۱۴۰۱) بیان نموده است از دیگر منابع می‌توان به منابع طبیعی و موقعیت خوبی که استان کرمانشاه در این زمینه دارد نام برد بدین منظور تقویت ورزش‌هایی مانند کوهنوردی و سنگ‌نوردی با توجه به موقعیت استان می‌تواند راهکار خوبی برای فعالیت بدنی دختران به عنوان یک فعالیت بدنی بدون هزینه باشد. در رابطه با استعدادیابی سازمان یافته، استعدادیابی سازمان یافته امر مهمی در تشویق دختران به فعالیت ورزشی است و دانش‌آموزان را در راستای علایقشان هدایت می‌کند تا با علاقه و پیگیری بیشتری ورزش را دنبال کنند زیرا همانگونه که حسینی و همکاران (۱۳۹۶) بیان نمودند برای افزایش مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های بدنی لازم است انگیزه کافی به آن‌ها داده شود. توجه به استعدادهای ورزشی شناسایی شده و همراهی کردن آنان برای رسیدن به قهرمانی یک انگیزه قوی برای دختران جهت ادامه دادن راه ورزشی‌شان است بدین منظور آموزش و پرورش می‌بایست در استان کرمانشاه برنامه‌ای جهت سرمایه‌گذاری طولانی مدت جهت رشد استعدادها تنظیم نماید همچنین می‌توان با رایگان کردن پایگاه قهرمانی هیئت‌ها جهت استعدادیابی همه دانش‌آموزان دختران با استعداد را شناسایی و برای آنان در مسیر ورزشی راه را هموار نمود. در رابطه

با فرهنگ سازی ورزش دختران، برگزاری جلسات معلمین ورزش با اولیای دانش‌آموزان به منظور ترغیب آن‌ها به ورزش دختران توصیه شده است. هم دانش‌آموزان و هم خانواده‌ها باید در این مورد آموزش ببینند لذا در این پژوهش برگزاری کارگاه‌های آموزشی رشته‌های ورزشی برای دانش‌آموزان و خانواده‌ها توصیه شده است. در این راستا اسلامی و همکاران (۱۴۰۱) عنوان کردند که ایجاد فضای فرهنگی - اجتماعی برابر نسبت به مردان برای توسعه ورزش بانوان در استان‌های کم برخوردار ضروری است. فرهنگ ورزش کردن دختران باید برای خانواده‌ها و جامعه نهادینه شود و در این امر صدا و سیما و برگزاری جشنواره‌های ورزشی بسیار کمک کننده خواهد بود.

پیام مقاله

این پژوهش فرصت‌ها و چالش‌های ورزش دانش‌آموزان دختر را ارائه داد. سیاست‌گذاران و مدیران ورزش دختران در آموزش و پرورش می‌توانند جهت بهره‌برداری از فرصت‌ها و رفع چالش‌ها به راهبردهایی را جهت بهبود وضعیت زیرساخت‌ها، فرهنگ‌سازی ورزش دختران، استعدادیابی سازمان یافته، راهکارهای انگیزشی، تقویت منابع انسانی، اصلاحات ساختاری و اداری و استفاده مناسب از منابع و جذب منابع مالی تدوین و اجرایی نمایند.

منابع

1. Acciai, F., Yedidia, M. J., DeWeese, R. S., Martinelli, S., & Ohri-Vachaspati, P. (2019). School food and physical activity environment: a longitudinal analysis of four school districts in New Jersey. *Journal of Adolescent Health*, 65(2), 216-223.
2. Aoyagi, K., Ishii, K., Shibata, A., Arai, H., Fukamachi, H., & Oka, K. (2020). A qualitative investigation of the factors perceived to influence student motivation for school-based extracurricular sports participation in Japan. *International Journal of Adolescence and Youth*, 25(1), 624-637.
3. Azadmanesh, S., Bagheri Noaparast, K., Sefidkhosh, M., & Sajadieh, N. (2019). Education as "Bildung" in Hegel's Phenomenology. *Foundations of Education*, 9(1), 26-47. doi: 10.22067/fedu.v9i1.79795. (in Persian).
4. Bocarro, J. N., Kanters, M., Cerin, E., Floyd, M. F., Casper, J., Suau, L. J., & McKenzie, T. (2012). School sport policy and school-based physical activity environments and their association with observed physical activity in middle school children. *Journal of health & place*, 18(1), 31-38.
5. Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative research in psychology*, 3(2), 77-101.
6. Cerar, K., Kondrič, M., Ochiana, N., & Sindik, J. (2017). Exercise participation motives and engaging in sports activity among University of Ljubljana students. *Open access Macedonian journal of medical sciences*, 5(6), 794.
7. Corbin, J. M., & Strauss, A. (1990). Grounded theory research: Procedures, canons, and evaluative criteria. *Qualitative sociology*, 13(1), 3-21.
8. Desroches, G., Poulin, F., & Denault, A. S. (2019). Sports participation patterns throughout high school and their antecedents. *Applied Developmental Science*, 1-12.
9. Doré, I., Sabiston, C. M., Sylvestre, M. P., Brunet, J., O'Loughlin, J., Abi Nader, P., ... & Bélanger, M. (2019). Years participating in sports during childhood predicts mental health in adolescence: A 5-year longitudinal study. *Journal of Adolescent Health*, 64(6), 790-796.
10. Ghanbari Firouzabadi, A., amani, A., reihani, M., & Sardroodian, M. (2020). Designing a Strategic Model for Student Sport Development. *Research on Educational Sport*, 8(20), 179-204. doi: 10.22089/res.2020.7838.1732. (in Persian).
11. Guba, E. G., & Lincoln, Y. S. (1989). Fourth generation evaluation. Sage .

12. Hills, A. P., Dengel, D. R., & Lubans, D. R. (2015). Supporting public health priorities: recommendations for physical education and physical activity promotion in schools. *Progress in cardiovascular diseases*, 57(4), 368-374.
13. Holt, N. L., & Tamminen, K. A. (2010). Moving forward with grounded theory in sport and exercise psychology. *Psychology of sport and exercise*, 11(6), 419-422.
14. Hoseini, S. E., Poor Kiani, M., Jami Alahmadi, A., & Afroozeh, A. (2017). Determine affecting factors on increasing students' Physical activity participation. *Research on Educational Sport*, 5(12), 97-114. doi: 10.22089/res.2017.941. (in Persian).
15. Islam, S. Z. U., Khan, M., & Khan, S. (2020). influence of religious and cultural restrictions upon sports participation. *the spark a hec Recognized Journal*, 4, 39-49.
16. Jones, G. J., Edwards, M. B., Bocarro, J. N., Svensson, P. G., & Misener, K. (2020). A community capacity building approach to sport-based youth development. *Sport Management Review*, 23(4), 563-575.
17. kamalvand, A., & afshari, M. (2021). Analysis of effective factors on marketing development in student sport. *Research on Educational Sport*, 9(22), 261-304. doi: 10.22089/res.2019.7171.1637. (in Persian).
18. Kårhus, S. (2019). Pedagogization of elite sport in the school system: Vested interests and dominant discourses. *Sport, Education and Society*, 24(1), 13-24.
19. King, N., Horrocks, C., & Brooks, J. (2018). Interviews in Qualitative Research. SAGE .
20. Lawson, H. A. J. Q. (2020). The physical education system as a consequential social determinant. Taylor & Francis Online, 72(1), 72-84.
21. Mahmoudi, A., Pirjamadi, S., & Kosaripoor, M. (2021). Investigating the Effect of Physical Factors on the Development of Student Sport with the Mediating Role of Human Capital. *Journal of Research in Educational Systems*, 15(54), 91-102. (in Persian).
22. Moshkelgosha, E. (2023). An Overview of the Challenges and Perspectives of Women's Sports Participation with a Social Marketing Approach. *Sociological Studies in Sport*, 3(2), -. doi:10.30486/4s.2022.1968242.1066. (in Persian).
23. Nasiri Khozani, M., Arufzad, Sh., Nadi, M. (2020). Developing the Sustainable Development Model of Student Sport Participation in Iran. *Sport Sciences Quarterly*, 12(38), 82-105. (in Persian).
24. Normand, M. P., & Burji, C. (2020). Using the Step it UP! Game to increase physical activity during physical- education classes. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 53(2), 1-9.
25. padash, D., kashef, S. M., Saghafi, F., & Hamidi, M. (2021). Identification of the Uncertainties of Physical Education and Student Sports in 2025. *Research on Educational Sport*, 9(22), 47-74. doi: 10.22089/res.2019.6614.1570. (in Persian).
26. Paes, V. R., & Amaral, S. C. F. (2017). Public policies for educational sport in São Paulo: impacts of the 2016 Olympic Games. *Movimento*, 23(2), 715-728.
27. Pakdelan, S., Khatibi, A., & Mehdipour, A. (2021). Strategies for developing financial resources of student sports. *Research on Educational Sport*, 9(22), 163-186. doi: 10.22089/res.2019.7548.1695. (in Persian).
28. Pot, N., Schenk, N., & Hilvoorde, I. van. (2014). School sports and identity formation: socialization or selection? *European Journal of Sport Science*, 14(5), 484-491.
29. Rogowska, A. M., Kuśnierz, C., & Pavlova, I. (2020). Healthy behavior of physical education university students. *Health Problems of Civilization*, 14.(1)
30. Ruseski, J. E., Humphreys, B. R., Hallman, K., Wicker, P., & Breuer, C. (2014). Sport participation and subjective well-being: Instrumental variable results from German survey data. *Journal of Physical Activity and Health*, 11(2), 396-403.
31. shahvali kohshouri J, Askari A, Nazari R, Naghsh A. (2021). *Scenarios of Iranian Student Sports Development*. JRSRM 11 (21) :184-209. (in Persian).
32. shahvali kohshouri, J., Askari, A., & Nazari, R. (2022). Identifying the effective Wild Cards and drivers on the future of Iran's educational sport. *Research on Educational Sport*, 10(26), 84-51. doi: 10.22089/res.2020.9408.1953. (in Persian).

33. Summerley, R. J. G. (2020). The development of sports: A comparative analysis of the early institutionalization of traditional sports and e-sports. *Games and Culture*, 15(1), 51-72.
34. Talebpour, M., Sahebkar, M. A., Mosala Nejad, M., & Rajabi, M. (2016). Comparison Study to the Factors Affecting on Institutionalization of Sport Among Students (Case Study of Ferdowsi University of Mashhad). *Research on Educational Sport*, 4(11), 55-70. doi: 10.22089/res.2016.850. (in Persian).
35. Toprak, M., Avci, Y. E., & Cengiz, O. (2021). School Physical Education courses: A study on challenges and on restoring their functions. *Pegem Journal of Education and Instruction*, 11(4), 306-315.
36. Vafaei Moghadam, A., Dousti, M., Fakhri, F., & Jafari, M. (2018). Obstacles to sport development in Mazandaran province schools. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 14(28), 167-182. doi: 10.22080/jsmb.2018.8523.2159. (in Persian).
37. van de Kop, J. H., van Kernebeek, W. G., Otten, R. H., Toussaint, H. M., & Verhoeff, A. P. (2019). School-based physical activity interventions in prevocational adolescents: a systematic review and meta-analyses. *Journal of Adolescent Health*, 65(2), 185-194.
38. Yousefian, J. (2022). Challenges to Develop Sport for All, Professional and Vocational, Women's and Educational Sports in Yazd Province. *Strategic Studies on Youth and Sports*, 20(54), 171-192. doi: 10.22034/ssys.2022.480. (in Persian).
39. Zhe, W. (2012). The Current Situation of Students' Participatation in Extracurricular Sports Activities of Private Middle School in Henan Province and the Analysis of Investigation. *Physics Procedia*, 33, 2015-2019.
40. Zhou, Y., & Wang, L. (2019). Correlates of physical activity of students in secondary school physical education: a systematic review of literature. *BioMed research international*, 2019.

